

Єронім ХИМІЙ, Михайло ДИМИД

ДЕЯКІ ДЖЕРЕЛА ПРАВА УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ ПРО СВЯЩЕНОСЛУЖИТЕЛЯ

Вступ

Представляємо читачеві вибірку джерел права Української Греко-Католицької Церкви мовою оригіналу на тему священнослужителя (пресвітера, душпастиря). Ці джерела є частиною більшої збірки джерел права Української Греко-Католицької Церкви. Вони до нас прийшли у формі машинописних рукописів, у форматі А4, передані прот. Йосифом Андріішиним (1939-2003). Якщо пам'ять не зраджує нас, то зі слів великого знавця церковного права отця Андріішина, цю збірку готував єпископ Єронім Химій (1919-1992). Наша робота полягала в тому, що кожне джерело ми, по можливості, перевіряли і, якщо потрібно, виправляли чи доповнювали. В наступних числах журналу «Метрон» маємо надію опублікувати інші джерела.

Душпастир

Обов'язки

Parochi assumuntur ab Episcopis in partem sollicitudinis circa salutem animarum Dioecesium sibi concreditarum, sub dependentia tamen Episcopi paroeciam sibi concreditam adminstrent. Quoniam vero ipsi immediate plebibus suis coniunguntur, et hinc efficacius in earum salutem incumbere valent, intelligant oportet onus sibi impositum et quam rationem

Deo reddere debent. Huic ergo praecellenti eorum muneri atque dignitati copulari oportet convenientes animi virtutes, manifestandas plebibus suis non solum verbo, sed et exemplo ita, ut, quae ipsi populum docent verbo, ea primum exequantur opere, secundum quod de Domino Beatissimus Evangelista Lucas scribit: «Caepit Iesus facere et docere» (Act. Ap. 1,1).

(*Synodus Leop. tit. VII cap. VI, № 1*)

Обов'язки

Porro officium parochi reducitur ad capita tria: ut nimirum sit *magister, minister et pastor*.

Qua magister incumbere debet praedicationi verbi Dei et doctrinae christianae institutioni, ut per eas doceat gregem suum viam salutis aeternae...

Qua minister fungens vice Christi, imprimis offerre et applicare debet pro ovibus suis sacrificium Missae diebus dominicis et festis de praecepto, atque insuper iuxta consuetudinem et praescriptionem apud nos ab antiquo vigentem, quolibet die dominico et festo de praecepto decantare Matutinum et horam primam, atque post meridiem Vesperas, praeter alias extraordinarias functiones sacras, secundum praescriptionem typici, et secundum necessitatem fidelium sive intra sive extra ecclesiam obeundas.

Qua pastor seu rector gregis debet ex omni parte invigilare super disciplinam morum sui gregis, ac proinde, si quid a moralitate abhorrens comperiat, statim remedium afferre properet...

(*Synodus Leop. tit. VII, cap. VI, № 2-9*)

Обов'язок резиденції

c. 83. Priests shall not be absent from their rectories after midnight, except for the care of the sick or for some other urgent reason.

c. 84. Whenever a priest entrusted with the care of souls must leave his rectory even for a few hours, he shall leave the telephone number of the address at which he could be reached in case of emergency.

(*Statutes of the Archeparchy of Philadelphia, 1960*)

Канікули пресвітера

c. 85. Each year priests are entitled to a vacation of twenty days, including two Sundays. If a substitute should be required, he shall be paid the same salary as the vacationing priest from the treasury of the parish or the ecclesiastical institute, as the case may be, but shall be procured by the pastor for himself as well as for a vacationing assistant.

c. 86. If during a certain year a vacation should not be taken for any reason whatsoever, the vacation time of that year cannot be added to that of another year without the special permission of the Metropolitan.

c. 87. A priest must obtain the previous approval of the Metropolitan in order to take his annual vacation. In applying for permission, he shall submit the name of the substitute, or explain how the needs of the parish will be satisfied in his absence.

c. 141. The general law allows pastors to take an annual vacation of forty days for purposes of recreation. However, inasmuch as all priests, including pastors, are entitled to take one day off a week from their normal duties, pastors shall limit their annual vacation to a period of twenty days, which may include two Sundays.

(Statutes of the Archeparchy of Philadelphia, 1960)

Священик і робітники

c. 89. Priests must be mindful at all times of the social teachings of the Church especially in their dealings with employees of the parish or institution under their administration.

(Statutes of the Archeparchy of Philadelphia, 1960)

Юридична особа пастиря

c. 123. The generic term pastor applies to all priests who have the care of souls; *as a title*, it applies without qualifications to priests who are entrusted with the spiritual and temporal administration of a parish,

either permanently, e.g., rectors, or temporally, e.g., administrator (vicarii administratores) and auxiliary pastors (vicarii adiutores). Other priests who have the care of souls are called assistant pastors (vicarii cooperatores) or curates.

(Statutes of the Archeparchy of Philadelphia, 1960)

Юрисдикція священника

c. 124. A pastor cannot exercise his jurisdiction beyond the territorial limits of his parish except to administer the sacraments to his parishioners who are in the danger of death or to hear their confessions.

(Statutes of the Archeparchy of Philadelphia, 1960)

Загальні обов'язки священників

c. 130. Although pastors are not bound to offer the Holy Sacrifice daily, the faithful should rarely be left without an opportunity to assist at the Divine Liturgy even on week days.

c. 132. It shall be the duty of a pastor to oversee that members of his family and household give good example to the parishioners by assisting at the Divine Liturgy and other services oftener than strictly demanded by Church law.

c. 133. Pastors are strictly forbidden to introduce changes in the administration of the sacraments and the sacramentals or in the celebration of services and devotions, but must adhere to the norms established by the Apostolic See, the Metropolitan, and approved customs.

c. 134. From time to time pastors shall encourage the faithful to make bequests in their last wills and testaments in behalf of the parish church, the Archeparchial Seminaries, and other institutions of the Archeparchy as well as the charitable causes of the Church; they shall explain that in many states of the United States such charitable bequests are valid only if made at least one month prior to the death of the testator.

(Statutes of the Archeparchy of Philadelphia, 1960)

Обов'язок резиденції священника

c. 136. The obligation of residence within the parish and at the rectory is not fulfilled by mere personal presence, but rather by continual and active discharge of the priestly ministry.

c. 138. Regardless of the cause of absence, a pastor who should find it necessary to leave his parish for more than a week must obtain the permission of the Metropolitan and shall provide a substitute to be approved by the Metropolitan.

c. 139. Even if an absence of less than one week should be necessary, the pastor shall always provide for the spiritual needs of his flock during his absence.

c. 140. Unless a serious reason demands otherwise, no priest who has the care of souls may absent himself from his parish during Lent and Advent.

Догляд за хворими і немічними

c. 302. Parish priests, as a rule, are obliged to administer Holy Communion to their parishioners confined in a hospital located even beyond the territorial limits of their respective parishes. However, if the hospital should be located within the territory of another pastor of the Archeparchy, and is more than 25 miles distant from the residence of the proper pastor, the local pastor shall be obliged to administer Holy Communion – Holy Viaticum and Easter Communion included – and other sacraments, although the proper pastor can do it too.

c. 303. Parish priests are not permitted to delegate priests of another rite, including hospital chaplains, the duty of administering the sacraments to their parishioners, except in the case of extreme urgency, distance, or inavailability of a neighboring priest of our rite.

c. 304. The custom of bringing Holy Communion once a month to those unable to come to church, e.g., the bedridden, recluses, etc., shall be introduced everywhere. It is a matter of strict duty for the pastor and

his assistants not only to comply with the wishes of the aforesaid, but, moreover, to offer their ministrations unhesitatingly.

c. 305. Parish priests are obligated to visit and to administer to their parishioners confined in a hospital or similar institution even outside the administration of the last rites.

c. 306. Although there is no strict obligation, parish priests are urged to visit also those parishioners in the aforesaid institutions who are confined there merely for a medical check-up or as maternity cases.

(Statutes of the Archeparchy of Philadelphia, 1960)

Пожертви

c. 648. Stole fees given by the faithful on occasion of various sacerdotal functions shall be governed by the following norms:

- In parishes with only one priest, all such stole fees belong to the pastor, subject to the share accruing to the cantor if local custom decrees it.
- In parishes with one or more assistants, all stole fees received on the occasion of baptism, confirmation, marriage, funeral services, and the administration of such sacramentals as the blessing of food, the anointing with blessed oil, churching, and others, belong to the pastor in its entirety, if he is obliged to provide for the table, lodging and laundry of his assistants. The latter are obliged to perform all these functions without special remuneration.

If the pastor does not provide for the food, lodging, and laundry for some or non of this assistants, the total of all the stole fees of each month, no distinction being made in regard to who performed the various functions, shall be divided in shares, one accruing to each of the assistants and two shares to the pastor. Assistants who board on their own shall be given their share.

Assistants who for any reason whatsoever were absent from their duties shall not participate in the sharing of the stole fees which were accumulated during their absence. Annual vacations and sicknesses shall be regarded as absence only if a substitute had to be appointed,

to whom either food and lodging had to be provided by the pastor, or who actually was remunerated by receiving the absent assistant's share.

If in accordance with local custom the cantor receives a portion of the stole fees, which as a rule should not exceed one fifth, he shall be entitled to them only when he actually performed his duties, and after expenses for transportation and other incidentals have been deducted. In case the blessing of homes and of graves is performed by more than one priest, the cantor shall be entitled to furnish assistants, who may be accepted by the pastor only if they are capable of carrying out their duty.

Платня священника за інші обов'язки

c. 649. Priests assigned to other than pastoral appointments, as e.g., in Archeparchial institutions, as chaplains in convents, etc., will receive a salary determined in each individual case by the Metropolitan. The amount of their duties, other possible income, professional experience, and years in the priesthood will be taken into consideration. The respective institution is obliged to pay for them the premiums for medical and hospitalization insurance as well as Social Security tax.

(Statutes of the Archeparchy of Philadelphia, 1960)

Відповіді на пасторальні казуси

Єпископський Ординаріят оповіщає щороку восени в Єпархіяльних Вістях три питання (казуси) з різних ділянок теологічних наук, передусім з душпастирської практики, беручи до уваги недавно проголошені розпорядження Апост. Престола.

б. Відповіді на поставлені казуси обов'язані пред'являти всі священники світського духовенства, що в який-небудь спосіб zatrudнені в Екзархаті, та монахи-душпастирі.

Звільнені від цього обов'язку:

- а) урядники Єпископського Ординаріату;
- б) дійсні єпархіальні консультори;

- в) священники, що очолюють деканат;
- г) настоятелі Великої Епархіяльної Семінарії та ректор Малої Епархіяльної Семінарії;
- г) священники, які вступили в 61-ий рік життя;
- д) священники, що звільнені окремим рішенням Єпископського Ординаріату.

(Розпорядж. Філядель. Екзарх. 1953, Розпор. 53)

Священнічі реколекції

Апостольський Престіл доручає всім священникам обов'язково відбувати реколекції принаймні раз на три роки. При тому висказує бажання, щоб священники частіше відбували реколекції.

Слід привезти з собою рясу й часослов.

(Розпорядж. Філядель. Екзарх. 1953, Розпор. 54)

Відвідини парохіян

Тому доручається душпастирям, для добра парохії та спасення повірених душ, частіше відвідувати вірних, утверджувати їх у вірі та розганяти їх погубні сумніви. А коли хочете, щоб коріння нашої Церкви ще більше розрослося, то відвідайте не лишень своїх вірних, але й інших людей, що зблудили. Вони також відкуплені Найсвятішою Кров'ю Христа. Така праця душпастиря врятує не одну погибаючу душу, а йому самому запевнить вічну заплату.

(Розпорядж. Філядель. Екзарх. 1953, Розпор. 57)

Книга церковних оголошень

Всі оповіщення, що їх прочитає священник у храмі вірним, можуть і в наступних роках стати у пригоді душпастиреві. Новий душпастир знайде там порядок богослужб, який був за його попередника.

Беручи це до уваги, Єпископський Ординаріят розпоряджує, щоб усі такі оповіщення були записані в твердо оправлену *Книгу Оповіщень*. Форма впису має бути чітка (писана чорнилом), щоб кожний інший міг визнатися у тій книзі.

Оповіщення, писані на машині на окремих куснях паперу цього ж самого формату, слід зберігати разом, а по скінченні достатнього календарного року зв'язати в тверді окладники й сховати в парохіяльному архіві.

Дозволяється оповіщувати лише такі повідомлення, які мають релігійно-церковний характер.

Не дозволяється оповіщувати в Церкві справ політичних, національних чи інших світських організацій.

(Розпорядж. Філядель. Екзарх. 1953, Розпор. 59-60)

Екуменізм у парафії

18. У душпастирській праці обов'язаний кожний священник пам'ятати про діло З'єдинення Церков, у тому намірі жертвувати Служби Божі, обзнайомитися докладно і глибоко зі всіма богословськими питаннями, звязаними з цим ділом, почувати нарід про важність цієї справи та заохочувати людей до молитов у тому намірі.
20. В парафіях або місцевостях, де серед наших живуть також нез'єдинені православні, треба нам вистерігатися як небезпечного й шкідливого промаху всякого кроку й слова, яке могло б їх зражувати і від нас відпихати, а виявляти їм словом і ділом любов ближнього.
23. Приймаючи нез'єдинених до Вселенської Церкви, треба, згідно з інструкціями Апостольського Престола, вживати такої формулки: «Я, Н.Н., добровільно прилучуюся до св. Вселенської Христової Церкви. З вірою і любов'ю приймаю всі правди, які вона визнає в Нікейсько-Царгородському Символі віри, в постановах вселенських Соборів і в науці св. Отців. А зокрема визнаю блаженного Єпископа Римського як наслідника Верховного Апостола св. Петра і головного провідника єдиної Христової Церкви на землі».

Пояснення до правила про припинення нез'єдинених: після цієї формулки треба жадати визнання св. віри від тих, що є свідомі догматичних різниць між Церквою вселенською і нез'єдиною та приймають вповні і зі зрозумінням усі правди Вселенської Церкви.

Після зложення визнання віри треба їх розрішити перед св. сповіддю від цензури, затриманої Апостольському Престолові особливим способом (*excommunicatio specialiter reservata*) по формулці Архієп. Требн. ст. 56.

Від духовних: єпископів, священників і дяконів треба вимагати визнання св. віри по формі, приписаній Вселенським Архієреєм, Папою Урбаном УІІІ.

*Заввага: Приймати нез'єдинених священників може тільки сам ВПр. Митрополит. Від людей простих (*rudes*) в справах віри, а щирих, вистарчить, по думці інструкції Апостольського Престола, відібрати визнання віри загальним способом, збуджуючи з ними акт віри в Триєдиного Бога, в Ісуса Христа, в Його Церкву та в усі правди, яких вона навчає.*

Від цензури розрішити їх у самій сповіді словами: «разрішаю тя от всякаго союза клятвеннаго», якщо попередньо отрималося через Митрополичий Ординаріят на це власть від Апост. Престола.

Заввага: Правила 21-23 Собор ухвалив додатково дня 25 ст.ст. квітня, 1941 р.

Призначення пароха

Ч. 101. Священик, що має грамоту на душпастирську посаду, може в новій парохії відправляти Службу Божу, заки ще буде Деканом впроваджений, виказуючися грамотою. Перед введенням Деканом не може вірних ані сповідати, ані вінчати.

Від Митр. Ординапріяту 18. ІІ. 1942

Зберігаючи неділю і свята

1. АЕп. Собор поручає Духовенству часто пригадувати вірним важний обов'язок святкування неділі і дуже усильно і часто вчити їх заховувати день святий, навіть і тоді, коли не мають змоги брати участі в Службі Божій і змушені працювати.
2. Душпастирі повинні довести вірних до такої свідомости, щоб вони щонайменше в неділі і свята бажали собі Пресвятої Евхаристії і духово лучилися з Евхаристійною Жертвою в церкві.
3. Душпастиреві не вільно без дозволу Ординаріату опустити недільної Служби Божої або відправити її раніше, ніж приписує це церковне право (Гл. Собор).
4. Душпастирі обов'язані усильно працювати над тим, щоб у неділі і свята якнайбільше вірних причащалося по змозі і без св. Сповіді.
5. Особливішим способом буде Духовенство заохочувати молодь до Причастя кожної неділі і свята.
6. АЕп. Собор одобрляє і усильно поручає Духовенству 10-мінуту проповідь на кожній Службі Божій в неділі та свята.
7. АЕп. Собор дозволяє, якщо цього треба, відправляти Службу Божу надворі біля церкви, уживаючи до того антимінсу і престола, який треба після Служби Божої сховати, щоб не був наражений на непошанування.
8. Коли буде можливе передання в радіо Служби Божої та проповіді, тоді добре буде заохочувати тих вірних, що не можуть бути на Службі Божій в церкві, як н. пр. у дочерних селах, щоб вони побожно вислухали Службу Божу та проповідь, передавану через радіо. Однак треба нарід поучати, що це не заступає дійсної присутности на Службі Божій в церкві. Церковний радіоапарат не сміє служити до інших цілей, як тільки до релігійних.
9. Хоч не переступає третьої заповіді Божої той, хто в неділю чи свято купує потрібні до життя харчі, то всетаки добрий християнин повинен по змозі здержуватися від усякого торгу. Торгування в неділі чи свята допустиме тільки там, де населення

інакшим способом не може придбати собі кінцевих орудників до життя.

(ЛАЕ. Собор, 1942, П-П. Митр. Андрея, Йорктон 1969, стор. 55)

Обов'язок вчити людей законів

11. У вихованні християнського народу нехай душпастир прив'язує велику вагу до вироблення в умах людей самого поняття «закон».
13. В термінології проповідника і сповідника треба дуже усильно стежитися такого говорення, з котрого виходило би, що який-небудь закон не обов'язує; такий висказ суперечний в самих термінах.
16. Собор поручає часто на проповідях пригадувати основне правило справедливості: Хто уживає свого права, нікого не кривдить.

(ЛАЕп. Собор 1941, П-П. Митр. Андрея, Йорктон 1969, стор.107)

Прикраси у церкві

В тій цілі (душпастир) буде дуже дбайливо уникати при Богослуженні всього того, що може разити релігійне чи естетичне почування християн.

Повинен часто вихвалювати те, що наш обряд називає любов'ю краси Божого храму, і все те, що належить до Божої слави в зовнішніх урядженнях. Осібними молитвами просить Церква Бога про освячення тих, що люблять «благоліпіє» Божого храму.

Всі обряди, церковний спів, чистість скатертів, якими прикритий престіл, цвіти, уложені у стіп Христа в Пресв. Евхаристії, старанно дібране церковне кадило, гарні і цілі церковні ризи, всьо аж до найменшого руху священнослужителя і всіх, що при престолі служать, повинно впливати на молитовне і побожне розположення вірного народу.

Не можна досить пригадувати, що найважлишою ціхою правдивої побожності є простота.

Промахом проти побожності є кожне слово, висказане в церкві піднесеним голосом, і роблені священником уваги, які бувають

гіршим порушенням порядку, як те, за що картає або коли звертає увагу на помилку, якої ніхто не спостеріг би.

(*ЛАЕ. Собор, 1941, ПП Митр. Андрея, Йорктон 1969, стор. 109*)

Любов і послух у Церкві

88. АЕп. Собор поручає Духовенству дуже усильно працювати над тим, щоби виробити у вірних, а особливо у молоді, велику любов до єдиної святої, вселенської, апостольської Церкви.
89. АЕп. Собор пригадує Духовенству, що любов до Церкви є першою і найістотнішою прикметою священників.
90. Нехай душпастирі не забувають безнастанно працювати над виробленням в собі і вірних тієї чесноти.

(*ЛАЕп. Собор 1941, ПП Митр. Андрея, Йорктон 1959, стор. 114*)

Турбота про молодь

1. Усі Душпастирі нехай пам'ятають, що з природи речі, кожний з них мусить бути виховником молоді.
2. Хоч катихити є й учителями релігії, важнішим їх заданням є виховувати молодь на святих християн і праведних громадян.
3. Виховування є найвищою і наймудрішою проблемою, яку можна людині завдати. Тому АЕп. Собор усильно поручає Духовенству педагогічні студії.
11. Дуже рішучо треба картати батьків, що дають згіршення дітям.
12. Мудрий душпастир працею над дітьми здобуває серця родичів.
20. Катихити в середніх школах нехай стараються впоювати в молодь ось такі обов'язки:
 - а) Ходити на Службу Божу впродовж цілого життя, себто і після укінчення наук.
 - б) Сповідатися і причащатися в часі постів.
 - в) Кликати вчас священника до хорого.
 - г) Високо цінити святість християнської родини.

21. Молодь треба виховувати в щирій любові до Вселенської Церкви і до Батьківщини.
22. Любов до Церкви повинна опиратися на ясних поняттях єдності Церкви і глибокій вірі в ту правду, що поза Вселенською Церквою нема спасіння.

(ЛАЕп. Собор, 1942, ПП Митр. Андрея, Йорктон 1969, стор. 255-6)

Священнича бібліотека

Кожний священник є строго обов'язаний мати отсі книжки в своїй бібліотеці:

1. Св. Письмо, видане за апробатою дотичних властей;
2. Догматику;
3. Моральну;
4. Пасторальну;
5. Церковне право;
6. Загальну історію Церкви, а руської Церкви зокрема;
7. Жите Сьвятих, а з окрема жите св. Йосафата;
8. Підручники до катехизації і проповідий;
9. Правила русько-католицької Церкви в Канаді;
10. Типик, видання о. Пралата Ізидора Дольницького. Сьвященик, в котрого бібліотеці сих книжок не буде, або знайдуть ся заказані книжки, буде без попередного напiмнення суспендований, доки не здасть конкурсового іспиту і не справить собі потрібних книжок.

(Правила РКЦ в Канаді, Вінніпег 1915, стор. 1)

Бінація

В перший день Різдва і Воскресенія Г.Н.І.Х. і Сошествія св. Духа і на Йордан дозволяємо всім нашим сьвященикам правити дві Служби Божі, если заходить потреба, т. є. еслиби в противному случаю значне число вірних або убожші верстви були позбавлені нагоди вислухання Служби Божої.

На всі інші случаї, мають сьвященики, що бажали би бінувати, постарати ся о дотичне позволене від Ординарият.

Бінуючому сьвященикови не вільно брати платних намірень на обох Службах Божих, лише на одній з них.

(Правила РКЦ в Канаді, 1915, стор. 1)

Парохіяльні звіти

Кождий сьвященик єсть зобовязаний прислати до Епископської Канцелярії викази і звіти зі своєї парохії або місійного округу за кождий минувший рік, найдальше до кінця січня слідуючого року. Щоб улегчити працю сьвященикам, Епископський Ординарият розішле відповідні формулярі до виповнення. Наколи котрий зі сьвящеників вже довші літа перебуває на тім самім місци і вже раз виповнив формулярі, то в слідуючих роках має зазначити в поодиноких рубриках лише евентуальні зміни.

(Правила РКЦ в Канаді, Вінніпег, Ман. 1915, стор. 4)

Відправа Літургії в приватних будинках

Де нема церкви, там вільно сьвященикови відправляти Службу Божу в приватнім домі, в місци, яке найлучше відповідає сьвятости і гідности безкровної жертви. Рівнож дозволяємо сьвященикам по кольоніях відправляти в зимовій порі Службу Божу в несьвяточні дні в приватнім мешканю. Однак сьвященики суть обов'язані в совісти подбати, щоб місце, де відправляють Службу Божу, було як найвіповіднійше на сю ціль зладжене.

Коли котрий місіонарів на кольоніях мешкає далеко від церкви і хотів-би правити Службу Божу в несьвяточні дні в приватнім помешканю і літною порою, то має просити Ординарият о дотичне позволене, описуючи кімнату, де би мала бути приватна каплиця.

(Правила РКЦ в Канаді, Вінніпег, Ман. 1915, стор. 4)

Співпраця із духовенством латинського обряду

Зі священниками лат. обр. повинні наші священники жити всюда в дружних зносинах.

Що до несеня собі взаїмної помочи в душпастирській праці мають з гори уложити ся між собою, бо тільки в сей спосіб можна буде уникнути всяких непорозумінь.

В права парохіяльні священника лат. обр. нехай не важить ся ніхто з наших священників мішати. Тільки **прошений** або в **дійсно наглій потребі** і в неприсутности латинського священника, може наш священник сповняти зглядом вірних лат. обр. сі священнодійствія, котрі становлять виключне право пароха.

Що до епитрахильних доходів, побраних при сій нагоді, а іменно кому они мають припасти, нехай уложать ся священники самі поміж собою.

В місцях, де нема тільки руско-католицька церква, а доїжджає священник латинського обряду до своїх вірних, повинен наш священник в порозуміню з тростисами оказати ся готовим відступити свою церков на відправу латинському священникови і то, або даром, або за справедливе винагородження. Не відповідало би се однак духови Христовому, коли-би священник або громада за принагідне відступлене церкви жадали винагородження більшого як треба, щоб покрити конечні видатки, получені з відступленем, як пр. опал, чищення церкви, сьвітло і т.п.

Під час торжественних процесійних обходів лат. обр. має ся дозволити даром ужити церковних дзвонів.

Епископам лат. обр., що візитують свою епархию, мають руські священники враз з громадою віддати такі почести, які віддають і власному Епископови при сій нагоді. Головнож повинні просити Епископа, щоб вступив і до їх церкви та уділив їм свого архиерейського благословення.

При уділюваню духовної услуги вірним латинського обряду, коли зі слухних причин зайде потреба сего, мусить священник

упевнитися, чи не діляють они сего в тій цілі, щоб уникнути плачення вкладок. Поступоване з ними має бути таке саме, як з подібними вірними нашого обряду.

Тому що ніхто не може змінити обряду без позволення «Конгрегації для Розширення Віри», проте нехай ніхто з наших сьвящеників не важить ся приймати вірних лат. обр. до своєї церковної громади.

Арт. 27 Декрету наказує латинським сьвященикам під загрозою укараня через Апостольський Престол намовляти вірних греко-кат. обряду до зміни на латинський. Рівнож і Ми наказуємо Нашим сьвященикам, щоб не важилися намовляти нікого з латинників до зміни їх власного обряду.

(Правила РКЦ в Канаді, Вінніпег, Ман. 1915, стор. 5-6)

Відвідини парохіян

Кождий парох, коли хоче успішно працювати над духовним добром повіреної его душпастирській опіці громади, мусить вперед пізнати її добрі і злі сторони, жерела і причини зіпсутя, – загалом – моральний стан не лише одиниць але і родин. Крім сего, для успішного душпастирства треба сьвященникови запізнати ся рівнож з родинними і житєвими відносинами своїх парохіян. Се може душпастир осягнути лише через то, що відвідає поодинокі родини в своїй парохії та, руководячи ся пастирскою розвагою і ревностю, засягне потрібних інформацій, головно щодо сповнюваня духовних обовязків, щодо науки і релігійного вихованя дїтей, житєвих відносин родин і т.п., уникаючи однак всего, що могло би виглядати на невідповідну цікавість, або що могло би уразити когонєбудь.

Проте наказуємо, щоби кождий душпастир відвідав раз в році всіх своїх парохіян, не як знакомий, але урядово як їх душпастир. Се єсть великий і тяжкий обов'язок душпастиря і проте кождий як найсовіснійше має его виповняти. Тії ВВ. Отці, що самі збирають колекту по поодиноких родинах, тим самим сповнять сей

свій обов'язок, коли використовують сі відвідини також для засягнення потрібних для душпастиря інформацій.

Ходжене однак з йорданською водою не звільняє зовсім душпастиря від згаданого обов'язку. Рівночасно наказуємо, щоб священники ніякого винагородження не жадали при сім парохіяльнім візитованю. Се візитоване має мати одну ціль, іменно докладне пізнане відносин і стану парохії.

Кожний душпастир має вперед заповісти в церкві вірним, коли буде їх відвідував і має виразно їм потолкувати ціль сих его відвідин, головнож звернути їх увагу на се, що не буде збирав ніяких датків ані колекти, але прийде до них як їх душпастир, що за їх душі має здати на Божім суді рахунок. Се річ доказана досьвідом, що такі відвідини причиняються дуже много до сего, що парохіяне з більшим довірем будуть відноситися до свого душпастиря і стануть его більше любити, коли побачуть, що їх душпастир ревно займає ся їх добром, та що в сій своїй праці не шукає своєї користи, а знова душпастир пізнавши своє стадо, буде знав его потреби і болі, і дорогу, якою его має вести, але і способи, як трафити до серця своїх вірних.

(Правила РКЦ в Канаді, Вінніпег, Ман. 1915, стор. 6-7)

Повноваження пресвітерів

Всім священникам, Нами апробованим, уділяємо слідуючі власти:

I. Звичайні:

- 1, Голосити слово Боже.
2. Уділювати св. Тайни.
- 3, З важних причин розрішувати від одної або двох оповідий, а в наглім случаю і від всіх трох за «лайсенсом».
4. Правити в иньшій парохії за згодою пароха, або за особлившим позволенем Єпископа але не інакше.
5. Слухати сповідий всіх священників в цілій епархії.

II. Надзвичайні (Понад се надаємо їм також аж до відкликання надзвичайні власти на основі властий, наданих Нам Сьвятійшим Отцем Папою Пієм X дня 8 листопада 1912 р. на десять літ ч: 32576):

1. Розршати і замінити шлюби звичайні на иньші побожні діла з виїмком шлюбів монахів і монахинь.
2. Розршати від перепони злочину, коли жадне з женихів не допустило ся злочину убійства (неутро патранте) і привернути утрачене право «петенді дебітум».
3. Розршати в перепоні духового сродства.

Увага до 2. і 3.: – Розршене від супружних перепон під 2. і 3. дає ся лише під услівем, коли невіста не є пірвана силою, а як пірвана, не є вже під властію того, що єї пірвав.

4. Благословити ризи і иньші річи церковні потрібні до Служби Божої, з виїмком чаші, пушки, мелхізедека і ложочки.
5. Благословити осквернену церков.
6. Розршати від ереси і відступництва від віри і шизми – з виїмком тих, що стоять перед сьвяченнями, і тих, що виреклися віри перед судом, – по зложеню ісповідання віри.
7. Розршати від всіх кар церковних, задержаних Апостольській Столиці, з виїмком «абсолюціо компліціс ін пеккато турпі».
8. Надати повний відпуст тим, що перший раз навернулись з ереси, і всім вірним, що каються в годині смерти, хочби і не могли прийняти св. Тайн. Форма надання відпусту в Требнику вид. Ставроп. Інст. 1905 ст. 46.
9. Бінувати, коли заходить конечна потреба, але лише за радою Епископа.
10. Правити Службу Божу годину перед сходом сонця і годину по полудни без служачого, під голим небом, під землею, лише в приличнім відповіднім місци. На случай, коли би могло вийти велике згіршене з того, що не править ся Служба Божа, вільно буде відправити єї навіть без антимінса, коли забуто єго взяти. Правити Службу Божу, хоть є

присутні еретики, шизматики, невірні і викляті, коли інакше годі правити.

11. Нести Найсв. Тайни до хорого тайно, без сьвітла, затримати їх без сьвітла в приличнім місци для хорих, коли-би від еретиків або невірних грозило небезпеченьство сьвятотацтва.
12. Розршати від посту, коли треба, але лише в поодиноких случаях, а не загально.
13. Благословити коронки, хрестики, медалики і надавати їм відпусти самим благословенем в формі хреста.
14. Позволяти своїм вірним в середу і п'ятницю, а в постах в понеділок, середу і п'ятницю, коли-би у них були на обіді чи вечері некатолики, подати м'ясо, але так, щоб з того не виходила погорда заповіді церковної і не було згіршення ні для католиків, ні для іновірців.

Увага: Всіх тих властей уживати можна тільки безплатно. Лише при розршенню від оповідий і духового сродства належить жадати таксу, подану в Тарифі, і переслати до Епископської Канцелярії.

(Правила РКЦ в Канаді, Вінніпег, Ман. 1915, стор. 7-9)

Парохіяльні книги (Реєстри)

Кожний парох і місіонар мусить обов'язково провадити слідуючі книги:

- **Метрики:** хрещень, вінчань і померших для цілої парохії або місійного округу і книгу оповідий.
- **Книгу стану душ (liber status animarum) окрему** для кожної кольонії свого місійного округу. В тую книжку вписує душпастир членів своєї парохії або місії, враз з їх цілою родиною – зазначаючи при кожній з них єї моральне поведене і ревність в сповнюваню християнських обов'язків. При дітях має зазначити ся, чи були вже сповідані і припущені до св. Причастія. В сій книзі має рівнож бути поданий загальний стан і дух парохії, чи місії, з окремим узглядненем товариств, шкіл і учителів. З кінцем

кожного року має записати ся в сю книгу число народжень, шлюбів і случаїв смерти. Ся книга має служити також до загальних записок, які можуть улегчити загальну орієнтацію і служити за вказівки до душпастирської праці. Вона має бути так ведена, щоби, коли прийде сьвіжий душпастир, міг з неї виробити собі докладний образ місії, головню єї чисельного і морального стану.

- **Книгу брацтв**, для кожного брацтва окрему – в котрій записує ся членів і всі справи даного брацтва.
- **Книгу церковних приходів і розходів**, для кожної місії окрему. Ся книга єсть призначена для ужитку самого сьвященника і має єму послужити до легчого провірення книг касових, ведених секретаром фінансовим і церковним касиєром.
- **Дневник парохіяльний**, один на цілу парохію або місійний округ. В сій книзі має душпастир записувати щоденно, а принайменше що тиждня або бодай що місяця важнійші події в єго парохії або місійнім дістрікті, як також свою власну працю і історію дістрікту, о скільки довідає ся. Дневник, се хроніка життя сьвященника і життя єго вірних.
- **Книжку діловодства**, де записує ся головню вислані або одержані урядові письма ординариятські, рядові або церковно-громадські – з поданем дати, справи і змісту кількох словах, як також грошеві посилки.
- **Книжка на вписуваня Служб Божих**. В сій книзі мають бути докладно списані всі інтенції, отримані з якого-небудь жерела і дати, коли зістали відправлені.
- **Книга інвентара церковного і парохіяльного**, в якій мають бути точно записані всі річи, що суть власностию церкви або парохіяльного дому.
- **Книга проповідий і оголошень**, в котрій має записувати сьвященик свої оголошення в церкві і теми проповідий, які виголосив в році.

Всі вичислені книги має кожний сьвященик вести як найточнійше і має їх предложити до перегляду підчас канонічної візитації

парохії. Сим розпорядженем не накладаємо ніякого нового тягару на душпастирів, се обов'язок злучений нерозривно з урядом кожного душпастиря, і то обов'язок великої ваги.

Коли наш св'ященик зі слухних причин охрестить, або увінчає, або похоронить якого вірного латинського обряду, то акту сего не може вписувати в свої парохіяльні книги, але має переслати дотичний документ або латинському місцевому душпастиреви, або если его в даній місцевості нема, дотичному латинському Ординариатови.

(Правила РКЦ в Канаді, Вінніпег, Ман. 1915, стор. 16-18)

Єромонахи

Монахи, що суть заняті в душпастирській праці, підлягають у всім, що відносить ся до душпастирства і уділюваня св. Тайн не своїм настоятелям, але Єпископови. Проте всі зарядження Єпископа, що відносять ся до душпастирів, обов'язують не лише св'ящеників, але також і монахів.

(Правила РКЦ в Канаді, Вінніпег, Ман. 1915, стор. 20)

Прийом навернених

Досить часто лучає ся, що єретики і шизматики навертають ся або приступають до католицької Церкви. Під єретиками треба розуміти, розуміє ся, і тих, що тут в Канаді пристали до якої-небудь протестанської церкви, або стали т. з. індепендентами. Коли котрий з них хоче приступити до католицької Церкви, то треба придержуватися такого поступованя:

1. Св'ященик має передовсім совісно вивідати ся, чи постулянт хоче приступити до католицької Церкви з переконання о її правдивости, чи може єсть ведений до сего кроку нечесними мотивами.
2. Відтак треба его обучити докладно о головних правдах католицької віри.

3. За сей час має сьвященик предложити письменно справу Епископови і просити Его о позволене прийняти постулянта до католицької Церкви. **Тільки за дозволенем Епископа** можна приймати єретиків або шизматиків до католицької Церкви. Розрішати від клятви має в Канаді кождий сьвященик, Нами апробований.
4. Діставши дотичні власти від Епископа, треба совісно пересьвідчитися, чи постулянт зістав важно охрещений. Єсли заходять поважні сумніви, щодо важности хрещеня – тут в Канаді сумніви дуже часто будуть зовсім поважні – тогді треба насамперед охрестити постулянта **під услівем**: «если еще не хрещений».
5. Відтак належить вислухати сповіди каючого ся з его цілого житя. Сповідати належить такого постулянта не в церкві, але в притворі. По сповіди не можна зараз розрішати каючогося єретика, но треба его ввести до церкви і відобрати від него публичне ісповідане віри перед тетраподом, на котрім має бути положене св. Евангеліє. По ісповіданю віри каючий ся цілує св. Евангеліє, а сьвященик уділяє ему розрішеня, уживаючи до сего звичайної форми. Відтак проголошує формальне прийняте постулянта до католицької Церкви словами: «Властию, даною мені Епископом Кир Н., я, єрей Н., приймаю тебе, Н., до католицької Церкви».

Коли би однак каючий ся єретик був перед тим услівно хрещений, то і розрішене уділяє ся услівно.

Часто лучає ся, що Буковинці та Росіяне суть шизматиками в добрій вірі, отже, лише матеряльними і тому не підпадають клятві. Треба однак завсїгди для безпечности розрішити его від клятви.

(Правила РКЦ в Канаді, Вінніпег, Ман. 1915. стор. 20-21)

Опіка над хворими

Опіка над хорими: Нічим так не з'єднає собі сьвященик любови і привязаня своїх вірних, як тим, що заопікує ся хорими в своїй парохії. Сьвященик не має чекати аж его хтось покличе до хорого,

котрий лежить вже, може, на смертній постели. Сьвященик як добрий пастир має сам з власної охоти принести слова потіхи та прийти з помочюю сим, що лежать зломані недугою. Опіка над хорими, се у сьвященика не лише діло милосердія, але один з найважнійших його обов'язків. Проте наказуємо, щоб по містах кожний душпастир відвідував що тиждня в означений день сі шпиталі, в котрих звичайно знаходять ся хорі Русини.

Крім сего, наказуємо рівнож, щоб наші сьвященики охотно відвідували і сих хорих, що лежать в приватних домах, та несли їм і пораду і поміч таку, яку в даних обставинах можуть їм дати.

Великою помочюю в сім ділі може стати для сьвященика сестрицтво женьщин, котре би мало власне на ціли помагати сьвященикови в несеню опіки і помочи хорим. Таке сестрицтво вже існує в кількох місцях і єго праця вінчає ся гарним успіхом. І певною єсть річею, що воно дасть ся оснувати всюда по містах і по кольоніях.

(Правила РКЦ в Канаді, Вінніпег, Ман. 1915, стор. 23-24)

Опіка над бідними і безробітними

Одним з обов'язків душпастиря єсть се, щоб він ніс по можности поміч своїм убогим та безробітним парохіянам. Своїм особистим впливом може кожний сьвященик много причинитися до сего, щоб бідні дістали запомогу від добродійних товариств, а безробітні заняте.

(Правила РКЦ в Канаді, Вінніпег, Ман. 1915, стор. 24)

Оповіді

Загальний церковний закон вимагає, щоб оповіди голосили ся в парохіях обоїх женихів, наколи они належать до ріжних парохій. Проте сьвященики мають обов'язок перестерігати сей закон, скілько се в наших канадійських відносинах можливе. Крім сего вимагає закон, щоб на случай, коли котре з женихів не мешкає ще

шість місяців в парохії, де має відбутися вінчане, голошено оповіди і в сій парохії або місійнім окрузі, звідки походить сторона.

Згаданих законів мають придержуватися душпастирі в сих случаях, коли місцевість, з котрої сторона прийшла, має свого руського пароха або місіонера.

В наших однак обставинах часто буде се неможливе до переведення – з огляду на широкі простори і з огляду на се, що не все легко знати, на котрій кольонії знаходить ся дотичний душпастир – через що проволікало-би ся дуже вінчане. Зазначуючи загальний закон, котрого в засаді належить ся придержувати, даємо власть сьвященикам диспензувати від оповідей в другій парохії, що має стати ся **зовсім дармо**. Осуд причин до звільнення полишаємо совісти душпастирів. Сей акт має бути занотованим в передшлюбнім протоколі. При звільнуваню від оповідей мають душпастирі всегда звертати на се увагу, чи дійсно єсть до сего вистарчаюча причина. За достаточну причину певно не може послужити се, що женихи хотіли би чим скорше звінчати ся.

(Правила РКЦ в Канаді, Вінніпег, Ман. 1915, стор. 24-25)

Літургія для парохії

Парохіяльна Служба Божа: В місцях, де нема **канонічно еригованої парохії**, душпастирі не суть з'обовязані ані «екс юстіція», ані «екс карітате» правити Службу Божу в Неділі і Сьвята за парохіяян. Випадає однак, щоби, з любови до душ повірених собі, в неділі офірували за них безкровну жертву.

(Правила РКЦ в Канаді, Вінніпег, Ман. 1915, стор. 25)

Зберігання парохіяльних книг і документів

Книги парохіяльні і грамоти повинні бути переховувані так, щоби були забезпечені від огню, крадіжки або знищення. До такого переховання найлучше надають ся огнетревалі каси або шафи, тому

єсть пожаданим, щоби уряди парохіяльні їх мали і переховували в них також цінніші церковні зняряди.

(Правила РКЦ в Канаді, Вінніпег, Ман. 1915, стор. 26)

Посвідки про шлюб і хрещення

При кождім хресті і вінчаню, мають сьвященики видавати сторонам «посьвідки» на картках, виданих Епископським Ординариятм. Дохід зі сих карток іде на сиріцький епархияльний фонд. Картки сі завів Епископський Ординарият на се, щоб можна в данім случаю провірити в легкий спосіб, чи дані особи суть важно охрещені евентуально звінчані.

(Правила РКЦ в Канаді, Вінніпег, Ман. 1915, стор. 26)

Економка сьвященика

Слуги жіночого пола мають мати канонічний вік і бути доброї слави та бездоганних обичаїв, так щоби їх побут в домі сьвященика не дав причини до підозрінь або згіршеня. Сьвященики нехай не допускають ся сего, щоб слуги сі засідали спільно з ними до стола, або в їх товаристві показували ся на улиці або ішли на забави. Сьвященик нехай стереже ся всякого рода споуфаленя зі служачою і нехай ніколи не позволяє служачій мішати ся в справи, що до неї не належать.

(Правила РКЦ в Канаді, Вінніпег, Ман. 1915, стор. 34)

Некатолицька преса й література

Обов'язком кожного сьвященика єсть звертати бачну увагу на се, щоб наш нарід не читав книжок або часописий, які виступають явно проти католицької Церкви та сіють засади впрост противні католицькій моралі. А ще більше належить остерігати нарід

перед такими часописами, котрі під покришкою народолюбства і поступовости підступним способом заціплюють в серця читачів нездорові засади та баламутять їх уми. Проти таких часописий треба виступати і в церкві і поза церквою, а тим, що їх читають упірно, мимо напімнення, **належить відмовити розрішення**, доки не перестануть їх читати. З другої сторони єсть обов'язком всіх ВВ. Отців ширити нашу українську католицьку пресу і наші католицькі видавництва. Се і церковний, і народний обов'язок всіх ВВ. Отців ширити добрі письма поміж нашим народом, а випирати часописи і літературу, що лише підкопує мораль, і для того Ми жадаємо, щоби ВВ. Отці сей свій сьвятий обов'язок сповняли як найсовіснійше. Головно повинні сьвященики уважати на се, щоб в читальнях не було злих часописий та книжок.

(Правила РКЦ в Канаді, Вінніпег, Ман. 1915, стор. 28)

Обов'язок проживання душпастиря

1. Кождий душпастир єсть обов'язаний **перебувати стало** в своїй парохії або в своїй місії, в місци, визначенім ему Епископским Ординариятom на сталий осідок. Місіонарі однак можуть перебувати в иньшій місци свого місійного округу, коли сего вимагає ся їх душпастирський обов'язок.
2. Закажуємо строго місіонарам змінити власновільно, без дозволу Епископского Ординариятy місце сталого осідку. Єсли зайде потреба зміни осідку, то місіонар має предложити письменно Епископскому Ординариятy відповідне прошене з поданем причин.
3. Лише зі слухних причин може душпастир віддалити ся на якийсь час поза межі своєї парохії або свого місійного округу. Такою причиною може бути: Християнська любов, канонічний послух, очевидна потреба або добро церкви чи громади, повіреної душпастиреви, добро держави. За слухну причину неприсутности не можуть уходити справи приватні пароха чи місіонаря.

4. Місіонар, котрий з душпастирських зглядів виїзджає на який час зі свого місця осідку в свій округ місійний, має лиши-ти адресу до сего місця, куда удає ся. Колиж мусить виїхати поза округ своєї місії, то має повідомити про се людей і по-дати адресу другого съвященника, до котрого могли би его вірні звернути ся в наглій потребі.

Під обов'язок сталого побуту підпадає і се, щоби місіонар точно приїзджував на кольонії свого округу в означенім дні. Коли би місіонар зі слушної причини не міг приїхати на кольонію в означенім часі, то має повідомити про се відповідний час наперед дотичну кольонію, оскільки причина не єсть несподіваною чи наглою.

Парох, віддаляючи ся зі слушної причини хоч би лише на оден день зі своєї парохії, має постарати ся о заступника на час неприсутности. Парох чи місіонар, що з важних причин замірає виїхати поза межі своєї парохії або округу місійного на час, що заключає в собі неділю, або торжественне съвято, або на протяг одного тижня, або на довше, має мати на се позволене Єпископського Ординариату.

Парох чи місіонар кілька разів виїзджають поза округ парохії або місії, мають завсїгди зважати на се, щоби їх неприсутність не спричинила якої шкоди громаді, їм повереній. Парох чи місіонар, котрі би важили ся без слушної причини виїхати поза межі своєї парохії або свого місійного округу, суть обов'язані в совісти звернути на користь своєї церкви або місії часть зі всіх своїх цілорічних доходів *pro rata temporis*.

Той місіонар, котрий заповівши свій приїзд на котрусь кольонію свого місійного округу, не додержує приреченя без достаточної причини має зложити \$15.00 на дотичну церков. Душпастир, що власновільно без слушних причин виїзджає поза межі своєї парохії або свого місійного округу, буде за се потягнений до строгої відвічальности.

Призначення душпастиря

1. **Надання душпастирського уряду.** Коли Єпископський Ординаріят надає священникові парохію, чи місійний округ, то таке єпископське надання є обов'язуючим у совісті, на основі канонічного послуху. Обов'язком священника є виконати єпископський приказ. Був, однак, випадок, де священник отягався. Це провина проти заприсяженого канонічного послуху. Для майбутньої пригадки нехай собі кожний священник усвідомить, що невиконання єпископського розпорядження, в означеному листом часі, потягає за собою утрату душпастирської судовласти.

+Василій, Епп.

(Канад. Єпархіяльний Вісник, Ч. 2, 1946, стор. 22)

Відсутність священника на парохії

Виїзд священника з парохії. Без виразного позволення Єпископського Ординаріату не вільно священникові-парохові виїжджати поза свою парохію, чи місійний округ, хоч би хотів опустити парохію тільки на дві неділі. Єпископський Ординаріят звичайно дозволить священникові виїхати на вакації, щоб міг набрати свіжих сил, коли парох постарається про заступника на час своєї відсутности.

(Канад. Єпархіяльний Вісник, Ч. 2, 1946, стор. 22)

Катехизм після Літургії

Навчання катехизму по відправі. Обов'язком усіх Отців Душпастирів є по кожночасній церковній відправі, де нема в часі тижня катехизації, відбутися цю катехизацію, хоч 20-30 хвилин. Пригадується на цей строгий обов'язок сьогоднішнім письмом, занедбання цього обов'язку буде остро каратися.

(Канад. Єпархіяльний Вісник, Ч. 2, 1947, стор. 8)

Літургія за народ

Відправлювання Служби Божої за вірних. (порівняй розп. 20. «Епарх. Вісник» з 1930 р.)

Пригадую, що всі оо. Душпастирі обов'язані жертвувати за вірних Службу Богу що неділі і свята. Сей обов'язок виходить зі самого уряду душпастиря і острого розпорядку св. Церкви. Проте від цього обов'язку не звільняє жадна причина: ані слабонькі приходи, ані вбожество душпастиря, ані давний звичай, ані жадна інша рація (причина).

(Канад. Епархіяльний Вісник, Ч. 3, 1943, стор. 8)

Бінація Літургії

Коли наш о. душпастир має особливше дозволення бінувати в неділі і свята, не може брати до відправи своєї інтенції, бо одну Службу Богу має жертвувати за вірних («про популю»), а другу Сл. Б. має жертвувати в «особливше намірення Єпископа».

Яке є особливше намірення Єпископа в тім случаю?

1. Надолужити за ті Служби Б., що були дані вірними, а не були відправлені з якоїсь причини, тими священиками, котрі по-вмирили, або жиючих священиків, але без їх вини.
2. Надолужити за ті Служби Б., що були давніше обіцяні, а можливо невідправлені (т. зв. «Союз Літургічний»).

(Канад. Епархіяльний Вісник, Ч. 3, 1943, стор. 8)

Дозвіл на бінацію

Еп. Ординаріят пригадує, що кожний наш священик-душпастир має дозволення бінувати (правити дві Сл. Б.) на Різдво, Йордан і Великдень (лише в перший день). Щоби дати нагоду бути на богослуженню і вислухати Сл. Б. тим, котрі працюють на Різдво, Єпископський

Ординаріягт дозволяє всім Отцям-душпастирям відправляти Службу Божу на Різдво о півночі.

(Канад. Єпархіяльний Вісник, Ч. 2, 1942, стор. 5)

Призначення душпастирів (CCCB Decree № 5)

«In accordance with the prescription of Canon 522, the Canadian Conference of Catholic Bishops hereby decrees that pastors of parishes may be appointed for a renewable six-year term; such decision shall be made after the consultation with the Presbyteral Council».

Commentary: Decree № 5, approved by the Conference, October 23, 1984, was reviewed by the Apostolic See (letter of Apostolic Nunciature, Prot. № 20506, March 8, 1985).

Pastors of parishes may now be appointed in one of two ways: either for an indefinite term, or for a six-year term, renewable. The decree does not provide for terms of longer or shorter duration.

Likewise, the decree does not require that all pastors in a diocese be appointed either for a term or indefinitely; the diocesan bishop is free to make the choice at the time of the appointment.

However, before implementing the decree, the diocesan bishop must consult with the Presbyteral Council; the law does not call for the consent of the Council, but for its advice.

While no specific limit has been placed on the number of terms a pastor can hold, the spirit of the legislation is such that if a term appointment has been made, the pastor, after a number of years of service in a given parish, could expect a transfer to another one.

Pastors who have been appointed to their present parishes under another system of appointments would observe the terms of this appointment until its expiry.

(Implementation of 1983 Code; CCCB № 532 of 14/5/85)

Інструкції для душпастирів

(Пастирський Лист «Про поширювання Божого царства у внутрі душі», Станиславів 1930, стор. 22-32)

- 1) Жити в стані освячаючої благодати, щоденно відправити розважання, уложити плян діяльності на цілий день, щоденно відправляти Службу Божу зі скупленням духа, а по Службі Божій благодарити чверть години.
- 2) Щоденно відмовляти єрейський молитвослов, не занедбувати духовного читання з аскетичних книжок, студіювати богословіє, головню моральну.
- 3) Що вечера відбути іспит совісти з цілого дня і за поповнені провини збуджувати жаль та постанову поправи; що тижня відправити Сповідь, відбувати посіщення Найсв. Тайн, по можности раз в тиждень відправити адораційну годину перед Найсв. Тайнами; що року відправити бодай тридневні реколекції.
- 4) До проповідий добре приготовлятися і молитися о успіх з проповідий для себе і вірних. Не надуживати проповіді до особистих справ.
- 5) Совісно учити катехізму дітий в народних школах, щоб вони полюбили Христа, боялися гріха, зберігали освячуючу благодать в своїх душах.
- 6) Що неділі і свята відправляти вечірню з отворенням царських врат, а по вечірні молебн на переміну: до Христового Серця, до Матери Божої, до св. Йосифа, до св. Йосафата. По молебни катехитична проповідь. Приклади до наук можна брати з катехізму Шпірага. Теми проповідий записати в парохіяльнім записнику. В церкві не перепитувати катехізму, бо многі вірні через се відтягаються від церкви. Ціль всіх проповідий: вироблення ніжної совісти і усвячення душі.
- 7) Не жадати завеликих оплат і приносів за сповнювання душпастирських функцій, не торгуватися о треби. Працювати над уздоровленням душ парохіян, а вони самі дадуть і наддадуть.

- 8) Виконувати християнське милосердя: посіщати хорих не лиш, коли кличуть з Найсв. Тайнами, але й приватно; спомагати потребуючих; в тій цілі оснувати товариство християнського милосердя під покровом св. Йоана Милостивого.
- 9) Дбати про чистість, порядок і окрасу в церкві. Самому справи-ти щось до церкви.
- 10) Поширювати катол. пресу і книжки релігійного та хосенного світського змісту. Закладати парохіяльні читальні і парохіяльні бібліотеки. Спомагати пресу матеріяльно грошовими збірками. Дописувати до тої преси про добрі, чи небезпечні про-яви в окрузі парохій.
- 11) Катехити нехай дбають про се, щоб шкільна молодіж не лиш знала правди віри і моральности, але їх також полюбила і в жит-тю практикувала.
- 12) При всім треба терпеливости і витревалости; не зражуватися невдачами, але руководитися вірою і любов'ю до Христа, а успіх залежить від Бога.

(Рішення і Зарядження, Лукач, Станиславів 1932, стор. 16)

Відносини між парохом і сотрудниками

(Зарядження Станиславівської Епархії, 1904)

Унормовання відносин між парохами, а сотрудниками:

- 1) Парох не сміє звалювати цілої духовної праці на сотрудника; сотрудник є доданий йому до помочи, а не до двигання ціло-го душпастирського тягару. Поза случаями хороби і старечої немочі, парох не сміє відтягатися від душпастирської праці, інакше своїм злим прикладом псує молодого священика.
- 2) Парох має чувати над життям і моральним поведенням со-трудника, його хиби має по вітцівськи справляти і аж тоді, коли упімнення не помагають, а сотрудник своїми провинами шкідливо впливає на парохіян, належить цілу справу пред-ставити Ординаріятові.

- 3) Тяжко грішить парох, коли кривдить сотрудника так, що той не раз мусить голодувати. Приказується давати сотрудникови третю часть з усіх доходів без ріжниці, чи якусь функцію сповнив парох, чи сотрудник, з виїмком канцелярійних доходів, коли парох сам провадить канцелярію. Доходи т. зв. manualia, як стипендія, дана до рук за відправлення Служби Божої, акафіст, приватно замовлений, водосвяття для приватної особи, словом – дохід за функції, котрі не є парохіяльними в цілім того слова значінню **(то є ті, які вірні можуть заспокоїти в котрого-небудь священика, а не є обов'язані звертатися з ними виключно до пароха)**, не підпадають поділови, тільки одержує той, хто сповнив функцію. Де парох із слабости, або із старечої немочі не сповняє душпастирських обовязків, там доходи мають ділитися на половину між парохом, а сотрудником.
- 4) Обов'язком пароха є вплинути на парохіян і самому по можности подбати, щоби сотрудник мав можливе помешкання і помочи йому в перших конечних потребах життя.
- 5) Сотрудник має бути у всім послушний парохови, кромі гріха; не сміє підкопувати перед вірними честь і повагу пароха. В разі покривдження зі сторони пароха має віднести до Ординаріату.
- 6) В сповнюванню функцій має сотрудник мати на оці Божу славу і спасення душ, а не ділати з гордості і для позискання собі людей. Похвально, коли сотрудник лишає по собі жаль у людей, а при тім вони погоджуються з Божою волею; за те погано свідчить про себе сотрудник, коли лишає роздор і неспокій в парохії, а партія його прихильників погрозами перед духовними властями хоче задержати його в парохії.
- 7) Забороняється сотрудникам прилюдно пращатися з вірними з проповідниці. По одержанню грамоти на іншу посаду, мають скоро, без проволоки і викрутів там удатись, як сего вимагає дух дисципліни.
- 8) Коли парох противиться, або є нерадивий, нехай сотрудник не закладає ніякого брацтва, чи релігійного товариства апробованого церквою, бо по його відході такі брацтва упадуть.

- 9) Сотрудник не сміє задля хапчивости намовляти людей, щоби всякі жертви і приноси лиш йому давали.
- 10) Приказується сотrudникам заховати як найбільший такт і осторожність щодо партійних відносин, котрі болючо відбиваються на Церкві.
- 11) Коли би з причини партійних відносин грозила небезпека вірі і катол. Церкві, належить віднести до своєї духовної власти.
- 12) Як найстрогійше заборонюється парохам і сотrudникам поміщувати на себе взаємно дописи по часописах з причини ріжниць в партійних переконаннях.
- 13) Зарядження в точці 7 і 8 відносять рівнож до завідателів парохій. Якщо в парохії є двох або більше сотrudників, має парох обов'язок відступити їм половину згаданих доходів.

(Рішення і Зарядження...в Станиславові, Лукач, Станиславів 1932, стор. 18)

Парох і сотрудник зобов'язані читати Єпархіяльний Бюлетень

Парохи мають давати сотrudникам до перечитання кожде число Вістника. Також катехити на самостійних посадах, як також на інших посадах підлягають юрисдикції Ординаріату, тому є обов'язані знати всякі зарядження своєї власти. Декани мають стягати що року від самостійних катехитів, в їх деканатах перебуваючи, пренумерату на Вістник і відсилати до Консисторії.

(Рішення й Зарядження...в Станиславові від 1904-31 р., Лукач, Станиславів 1932, стор. 19)

Парохіяльні записи

(Розпорядження в Станиславові, 1922 р.)

Кождий душпастир, що веде самостійно метрики, має писати і точно кожного року через деканальний уряд предккладати метрикальні копії. Всякі неточности і браки неписаних актів в метрикальних книгах, з яких- небудь причин они походилиби, під строною відвічальністю

совісти належить сейчас доповнити при помочи жиючих еще свідків. Якщо душпастир не надішле метрикальних копій за попередний рік до кінця січня кожного року, буде йому стягана місячна платня на дієцезальні цілі так довго, доки не сповнить свого обов'язку. Се відноситься також до бракуючих копій з давніших років.

*(Рішення і Зарядження...в Станиславові від 1904-31 р.,
Лукач, Станиславів, 1932, стор. 35)*

Відносини між парохом і його сотрудником

- 3) Парох обов'язаний дати сотрудникові 1/3 часть усіх епітрахильних доходів, ц. є похоронів, вінчань, соборних акафістів, парастасів, сорокоустів, з обходу зі священою водою і зі свячення пасхи, передшлюбних протоколів, оповідей і канцелярійних доходів. Місалия і парастаси зі Сл. Божою не підлягають поділові.
- 4) Парох має обов'язок вести точний виказ доходів і переводити поділ їх по тому виказові з кінцем кожного місяця. Кождоразовий відбір своїх доходів має сотрудник ствердити своїм підписом.
- 5) Якщо для сотрудника нема постійного мешкання, парох має обов'язок вишукати мешкання для сотрудника та поробити всі заходи в цілі покриття чиншу найму парох. брацтвом або дорогою конкуренції.
- 6) Парох може жадати від сотрудника ведення парох. канцелярії та виготовлення статистичних виказів і метрикальних копій. Якщо сотрудник не має до цього потрібної практики, парох обов'язаний поучити сотрудника. З цим жаданням має парох звернутися до сотрудника урядовим письмом.

II

- 1) Сотрудник обов'язаний бути дійсним помічником пароха в душпастирській праці, сповняти всі його зарядження. Проти волі і приказу пароха не слід сотрудникові нічого ділати ні виступати. Якщо сотрудник вважав би, що деякі розпорядки

пароха противні церковним законам або прийнятим Церквою практикам, має їх мимо цього виповнити, а опісля звернутися із своїми сумнівами до духовної влади.

- 5) Сотрудник має обов'язок і право провадити науку релігії в школах парохії, оскільки нема іншого зарядження Митроп. Ординаріату, і побирати за це ремунарацію, визначену шкільною владою. Парох може застерегти собі катехизацію в церкві.
- 6) Сотрудник має обов'язок, якщо парох його собі не резервує, вести церковні брацтва, особливо ж брацтво Найсв. Тайн і молоді, та держати для них місячні конференції.
- 7) Сотрудник має помагати парохів у веденню випозичальні книжок з парох. бібліотеки та у провадженню статистики руху в ній.
- 8) Сотрудник має обов'язок вести сам або при помочі дяка спів на самоїлку так, щоби молодь і вірні співали в церкві постійні часті вечірні (отже, з виїмком стихир і стиховних) і утрені разом з дяком. Те саме розуміється про Службу Божу, хіба що вже її співають вірні на самоїлку. Після богослуження має сотрудник обов'язок проводити вголос вірним щоденні молитви.
- 9) Сотрудник обов'язаний, як цього зажадає від нього парох на письмі, вести парох. канцелярію та виготовляти статистичні викази і метрикальні копії і вести картотеку, і тоді він відповідає за ведення канцелярії.
- 10) Сотрудник повинен помагати парохів в праці в читальні, кооперативі та інших народних установах та під його досвідним провідом набирати у цьому огляді практики, яка для його дальшої успішної душпастирської праці є йому конечно потрібна.

*(Львівські Архиепархіальні Відомости, річник XLVI,
Львів, 15 лютого, 1933, ч. II, стор. 4)*

Всі прохання мають бути на письмі

Часто покликаються священники в своїх письмах до Митрополитичого Ординаріату на усні дозволи чи зарядження Ординарія.

Повідомляється отсим, що такий спосіб «аргументування» є невідповідний і що петенти повинні покликуватися тільки на зарядження або дозволи, дані їм урядово на письмі. (Від Митроп. Ординаріяту)

*(Львівські Архепархіяльні Відомости, річник XLV,
Львів, 15-го грудня, 1932, стор. 35)*

Заміщення хворого пароха

Буває, що занедужає парох, якого через брак сотрудника заступає його сусідний священик і не має за заступництво ніякої винагороди. З огляду на те видається такий розпорядок: Хорого пароха має заступати сусідний священик через один місяць безплатно. Після місяця належить йому від хорого пароха половина епітрахильних доходів за душпастирські чинности, як ех сург. сотрудникові. Якщо хорий парох не ділиться з ех сург. сотрудником епітрахильними доходами, то в такому разі ех сург. сотрудник одержує винагороду з Епарх. Фонду, а парохіяни мають обов'язок доставляти для нього підводи (Від Митроп. Ординаріяту).

*(Львівські Архепархіяльні Відомости, річник XLV,
Львів, 13-го грудня, 1932, стор. 35)*

Парох має бути повідомлений про переїзд людей на його парохію

Єпископський Ординаріят доручає всім душпастирям, щоб повідомляли про зміну осідку замешкання вірних тих душпастирів нашого Екзархату, на яких територію перенісся даний парафіянин, або які є найближче до нового осідку поселення.

Якщо душпастир не знає точної адреси нового осідку, то треба вислати принайменше такі дані, які він міг мати, а новому душпастиреві слід їх доповнити, користуючись телефонічною книжкою чи іншими можливостями.

Побаганим є, щоб подавати якнайбільше таких даних і то не лише про особу даного парафіянина, але й про інших членів його

родини, їх походження, звання, релігійно- моральне життя, відношення до Церкви, жертвенність і ін.

Якщо душпастир не зможе одержати потрібних даних, тоді треба бодай повідомити, що такий-то вірний перенісся до такої чи іншої місцевости.

Душпастир, що одержав повідомлення про даного парафіянина, зобов'язаний до суворої тайни, якщо таке повідомлення має негативний характер. Душпастиреві треба якнайскоріше нав'язати зв'язок з даним парафіянином.

Таке повідомлення буде передусім корисне для тих наших душпастирів, які опікуються нашими вірними, що віддалені від більших осередків наших громад, напр., у Флориді, Каліфорнії і ін.

Ніщо не зміцнить більше зв'язку вірних з нашим Апостольським Екзархатом, як такий очевидний доказ ревности й дбайливости душпастирів. Тому не треба підкреслювати тої користи, яку з цього може мати душпастирство, з якого даний вірний відійшов і душпастирство, на якого території він замешкав.

(Епархіяльні Вісті, Філядельфія, рік XXIX, серпень 1954, ч. 3, стор. 58)

Повноваження слухати сповідь на літаках

Святіший Отець Пій XII своїм «моту пропріо» з дня 16 грудня 1947 (ААС, 1948, ч. 1-2, Стр. 17) розширив власть слухати сповідей, уділену загальним правом священникам, подорожуючим на морі (гл. Кодекс К.П. кан. 883), також і на священників, подорожуючих літаком.

Звідси приписи згаданого канону та його автентичних пояснень відносяться й до анальогічних обставин літакової подорожі. Цебто:

1. Всі священники, що подорожують літаком, одержують з права делеговану власть слухати сповідей, під умовиною однак, що вже перед тим одержали власть сповідати кого-небудь або від Ординарія власного, або від Ординарія летовища, що з нього вилітають, або від Ординарія котрого-будь летовища, де по дорозі затримуються.

Власний Ординарій розуміється Ординарій місця в протиставленні до монашого Ординарія (нпр. Протоігумена вийнятого Чина), тому тут треба розуміти, як Ординаріїв власних, і всіх наших Апостольських Ексархів.

Рівнож не важить, чи священик, подорожуючий літаком, одержав перед тим від котрого-будь зо згаданих Ординаріїв місця більше чи менше обмежену власть сповідати, коли б тільки одержав яку-будь, так, що не треба просити окремої власти сповідати в літаку.

2. Ця судовласть, що їм дається з права, розтягається:
 - а) На всіх вірних, що з ними подорожують – без огляду на обряд, пол і стан (отже і на монахинь).
 - б) Триває ввесь час подорожі, хоч би літак затримувався в різних дієцезіях.
3. Ця судовласть у літаку не обмежена жадними резерватами дієцезальними.
4. Починаєсь вона в літаку з хвилию, коли пасажири всідають у літак до відлету, а кінчиться з хвилию дефінітиного опущення літака в місці призначення.
5. На місцях перестанків, чи пересідки на інший літак ця сама судовласть розтягається:
 - а) На тих, що до літака приходять.
 - б) На всіх, що приступають до сповіди до згаданих священиків, коли вони тимчасово вийдуть з літака на землю й поза летовище (на територію даної дієцезії). Тоді їхня судовласть на території уділена їм з права, як і на літаку, така сама супроти мешканців території, як і в літаку, не обмежена навіть резерватами місцевого Ординарія. Однак ця власть на території з права триває тільки через три дні, а після трьох днів, коли доступ до місцевого Ординарія був би легкий, то, щоб могли сповідати на чужій території, мусять загадані священики попросити продовження своєї власти у місцевого Ординарія.

Інструкція щодо Святого Мира

В найближчих днях по освяченню св. Мира у Великий Четвер, Єпископський Ординаріят доручить розіслати його Впр. і Всч. Отцям Душпастирям. По одержанню св. Мира слід спалити старе, а попіл з нього скласти в церкві, в освяченому місці. Мирницю перед влиттям нового св. Мира дбайливо очистити. До цього зобов'язується Отців Душпастирів у совісті.

(Епархіяльні Вісті, Філядельфія, рік XXXIII, лютий 1958, ч. 1, стор. 17)

Дяки і регенти мають бути апробовані єпископом

Дяка чи диригента церковного хору приймає на працю до даної церкви місцевий душпастир, представляючи Єпископському Ординаріятові прохання про апробату. Тим чином не зноситься права душпастиря усунути дяка, чи диригента, якщо є причина.

До прохання про апробату долучує о. душпастир життєпис петента, його кваліфікаційне свідоцтво та свідоцтво про моральну і релігійну вартість петента від місцевого о. душпастиря та тих отців душпастирів, де петент виконував обов'язки дяка, чи диригента церковного хору і зобов'язання петента.

Якщо не можна одержати потрібних даних про особи петента, тоді о. душпастир приймає його умовно, на час трьох місяців, без апробати Єпископського Ординаріату. По трьох місяцях проби о. душпастир видає від себе опінію про петента та просить про апробату.

(Епархіяльні Вісті, Філядельфія, рік XXXI, серпень 1956, ч. 3, стор. 74)

Бракує 23-27: Pastor

мають упоминатися в іншому часі, а не при сповіді (*Загальний Збір у Валяві 1780 р.*).

(Три Синоди Перемиські й Епархіяльні Постанови Валявські в 17-19 ст. Єп. Григорій Лакота, Перемисьль 1939, стор. 71)

Не пропускати служби задля паломництв

- 5) З причини відпустів по інших церквах посторонних, похоронів і інших нагод, всч. о. о. парох не можуть опускати парохіальних богослужень в своїх церквах в недільні й святочні дні для своїх парохіян, хиба, що поставили б на своє місце іншого священика. (Загальний Збір у Валяві 1780 р.).

*(Три Синоди Перемиські й Епархіяльні Постанови Валявські в 17-19 ст.
Єп. Григорий Лакота, Перемишль 1939, стор. 71)*

Повноваження та інструкції для душпастирів

(Розпорядження Єпископського Ординаріату (Канада). Орд. Ч. 106-30)

1. Всі отці душпастирі мають дозволення бінувати: на перший день Різдяних свят, на Йордан, і на Великдень, – на все, аж до відкликання.
2. Розпоряджене щодо катидратуку від людей, щодо збірок на семинар і сироти, має свою силу обов'язуючу і надаліше, без дальшого оголошування і повторювання кожного року.
3. Рівнож панахиду за поляглих Українських Героїв належить відправляти кожного року у місяці листопаді, а збірку на інвалідів, або сироти чи шпиталь прислати до Єп. Канцелярії.
4. Найсвятіші Тайни може священик лишати в тій церкві, при котрій стало мешкає або до котрої доїзджає що другої неділі. Зміняти Найсв. Тайни повинен священик що дві неділі, если частиці були засушені. Під загрозою суспензи не вільно лишати Найсв. Тайни у церкві, де правиться рідко Богослужене (менше, як два рази на місяць).
5. Не вільно сповідати в захристії хиба глухих. Сповідати належить у сповідальниці або на виднім місци.
6. Всі отці душпастирі мають власть розрішати від гріха, задержаного з причини заключенія супружества перед некатолицьким священиком, до дня 1 липня 1931 н. ст., если дані особи відновлять присягу супружу в присутности священика і двох свідків.

7. Не вільно уживати вина до Сл. Божої т. зв. «комюнієн вайн». Вино мусить бути правдиве, без домішки фабричної. Тому брати у купців певних, що мають агенції вин до Сл. Б.
8. Проскорку (агнці і частиці) до Сл. Б. мають священники брати від найблищих Сестер, хиба що певна особа уміє належно прилагодити з пшеничної муки, без жадних додатків. Агнці мають бути свіжі.
9. Священик має обов'язок припилувати, щоби в його церквах було чисто. На престолах мають бути чисті обруси і частійше їх зміняти. Ризи церковні не повинні бути подерті або забруджені. Чаші если витерлось золото, дати позолотити. Старших братів, що usługують коло престола, поучити, як і що робити. Вибирати належить і молодших та спосібних.
10. Співану Сл. Б. не зачинати пізнійше, як пів до одинайцяті, хиба в надзвичайних случаях.
11. Всі отці душпастирі мають власть в разі потреби диспензувати від оповідей, однак мають обов'язок прислати таксу диспензи: \$2 або найменше \$1.
12. В разі конечности мають власть диспензувати від заказаного часу (если не буде згіршення і если нема часу удатись до Ординарія). Такса найменше \$2.
13. Кождий о. парох, чи душпастир має обов'язок записувати в відповідних книгах метрикальних точно, виразно всі хрещеня, вінчання і похорони. Належить писати атраментом, а не олівцем, або на приватних нотатках.
14. Найдальше до кінця місяця лютого 1931 р. всі отці душпастирі мають прислати до Єпископського Ординаріату повний звіт зі стану своєї парохії, чи свого місійного дистрикту, після квестіонара друкованого, висланого еп. канцелярією свого часу. Звіт мусить бути точний і правдивий і на кожду кольонію осібний. Приготовляти належить вже тепер, збираючи матеріял і потрібні інформації.
15. Жадному нашому священникови не вільно заголошувати в церкві танців або забав, получених з танцями, навіть коли б дохід був призначений на добру ціль.

16. На проповідях голосити лише Слово Боже. Не сходити на тему партійну чи політичну, тимбільше не ганьбити нікого навіть ворога, але ясно і позитивно виложити науку св. Церкви. – Принагідно (поза проповідями) належить піддержувати духа народнього, загрівуючи особливо дітей і молодіж до любови і пошани своєї рідної української мови, пісні, історії і пр.
 17. Наші священники можуть підпирати лише такі Н. Доми, інституції, читальні і просвітні товариства, що стоять на засадах католицької віри і суть злучені з нашою Церквою. Старатись належить в будучности мати парохіяльні галі, побудовані на церковній площі, або на площі, записаній на чартер парохіяльний.
 18. Пригадуємо, що обов'язком кожного священника є заховувати совісно і точно всі обряди нашої св. Церкви; відправляти Сл. Божу св. Василя в означені дні; відправляти Богослуження після приписів обряду. Не вільно нікому скорочувати служби при уділюванню Св. Тайн.
 19. Всі оо. душпастирі мають обов'язок заголошувати в церкві: свята, що припадають в найблищій часі, пости, заказані часи.
 20. Ті отці, що бінують в неділі, мають пожертвувати першутиху Сл. Б. «на особливше намірене Єпископа». Співану Сл. Б. за парохіян.
 21. Щоби на Різдво могли бути на Сл. Б. ті, що мусять йти до роботи на день, позволяєсь отцям парохам, особливо по містах, відправити торжественну Сл. Б. зараз по півночі. Можуть зачати повечеріє велике на св. Вечір о год. 11. в ночі, а відтак Сл. Б.
 22. Половину різдвяної, або великодної таци належить прислати до Еп. Ординаріату.
 23. Всі розпорядження мають силу обов'язуючу в совісти і отці душпастирі мають до них застосуватись.
- +Василій, Єпископ.

Єпископські розпорядження (Канада)

Важніші сталі Розпорядження Єпископського Ординаріату

Орд. ч. 42/38 і 121/39

Єпископський Ординаріат розпоряджує, щоб Всечесні Отці кожного року уложили плян і літом перевели кількадевну катехизацію по всіх своїх кольоніях. Катехизація дітей має бути переведена самим парохом-душпастирем або за поміччю Преподобних Сестер Служебниць.

При кінці катехизації треба урядити величаве Перше св. Причастіє для дітей, а у вересні прислати звіт відбутих катехизацій, – себто, кілько днів і на котрій кольонії відбуто, хто вчив, кілько дітей-молоді брало участь і кілько дітей приступило до Першого Святого Причастія.

+Василій Епп.

Орд. ч. 100/39

Згідно з розпорядженням Єпископського Ординаріату (Вістник, 1937, Орд. ч. 112/37) про набування авта священиками, з цілою рішучістю пригадується що:

1. Кожний священик нашої дієцезії може лише тоді набувати авто до своєї розпорядимости (чи замінити за інше), коли на письменне прохання до Єпископського Ординаріату одержить письменний дозвіл за підписом особистим Єпископа Ординарія.
2. Кожний хто би не послухав і нарушив безпосередно чи посередно теперішнє розпорядження і купив, чи задаткував авто на своє імя, чи на імя другого, або заміняв своє авто за друге, або набув яким-небудь способом, підлягає «іпсо факто» суспензі і тратить всі права до своєї парохії чи місійного дистрикту.

+Василій Епп.

Орд. 234/39.

Щоби витворити у молоді і старших свідомість релігійну, та скріпити віру св. у їх серцях, так щоб могли протиділати теперішньому безбожництву, дуже поручаю і прошу всіх Отців:

1. Поширити католицьку пресу по всіх наших домах. До сего діла зможуть ужити свідомих і активних членів.
2. Устроювати по наших парохіяльних салях, читальнях, або народних домах виклади, або конференції, чи реферати на теми релігійні, або на тему довільну в релігійнім дусі, в часі найвідповіднішим. У сталих парохіях або важніших центрах можна уложити цілу серію таких викладів.

+Василій, Епп.

(Канадійський Епархіяльний Вістник, 1939, стор. 11)

Також

Покликання до духовного стану

Наша сила буде до великої міри залежати від числа покликань до духовного стану. Коли будемо мати багато ревних і добрих священиків, то наш нарід духово піднесеться. Досі в нас замало покликань. Наслідки цього очевидні. Тому треба часто говорити родичам та їхнім дітям про велич і вагу покликання, а рівнож збивати закиди проти цього високого звання.

Польові Служби Божі

На відправлення польової Служби Божої треба окремого дозволу Єпископського Ординаріату на письмі.

Часто різні політичні організації домагаються окремих принагідних відправ (панахид) за національних діячів. Щоби тим чином не дати приводу до надуживання релігійних дійств для нерелігійних справ і цілий, належить відправити спільну панахиду підчас Листопадових Роковин, або в часі Зелених Свят. Коли однак будуть надзвичайні обставини, тоді Єпископський Ординаріят видасть окреме рішення. Невільно однак в такому случаю робити на власну руку.

Хрещення

Тайну св. Хрещення належить уділяти тільки в церкві, а не по домах, хіба коли дитина дійсно тяжко хора. Треба поучити наперед людей, щоби на кумів вибирали лиш католиків.

(Канадійський Епархіяльний Вістник, 1938, стор. 12)

Посвячення, які потребують дозволу від Ординарія

I.

1. Обов'язково треба звертатись до цього Вікаріяту з проською о позволення на слідуючі посвячення:
 - а) посвячення площі під церкву чи каплицю, все одно, чи площа переписана на «Мітру», чи ні;
 - б) посвячення цвинтаря;
 - в) посвячення дзвіниці;
 - г) посвячення будь-якого місця, призначеного для прилюдного культу.
2. Не можна братись до будови церкви, каплиці, дзвіниці або іншої імпрези, призначеної для публичного чи напів-публичного культу, без апробування плану («плінти») дієцезальною Владою.
 Без апробування плану і позволення, не вільно також будувати й інших будинків, як наприклад: Народнього Дому, Парохіяльного помешкання, Школи, Шпиталю і т.п., коли ці дома мають бути зведені на терені «Мітри».

(Ген. Вікарій о. Кл. Прийма, Маллет, Бразилія, 18-го вересня, 1958)

Святителі

Проміжки часу перед свяченнями

Si vero idoneus repertus fuerit, visum est sanctae Synodo prohibere, ne contra Ecclesiae graecae morem antiquissimum, nullis servatis interstitiis ipsi ordines conferantur, sed praeter lectoratum, ac subdiaconatum, qui conferri possunt eadem ordinatione, et die, inter subdiaconatum, et diaconatum, decem dies, itemque decem inter diaconatum, et sacerdotium interponantur; ut hoc pacto, ea, quae fieri potest, ratione, ac quousque a Sancta Sede aliud praescriptum non fuerit, in his regionibus servetur disciplina sacrorum canonum, quibus sanctissime praescriptum fuit, ut nemo promoveretur, qui prius probatus non esset in ministerio minorum ordinum ac dignus existimatus, qui ad altiores ascenderet.

(Synodus Zamost. tit. III, § 7)

(Так само) Quoad interstitia: Licet in canonibus Conciliorum praescribatur inter unius et alterius Ordini susceptionem interstitium unius anni esse servandum sacra tamen Synodus Tridentina hac in re reliquit iudicio Episcoporum interstitiorum istorum tempus moderandi, prout iudicaverint magis expedire necessitati atque utilitati Ecclesiae: nostra tamen Synodus Zamoscensis, salvo hoc iure Episcoporum, constituit, praeter lectoratum ac subdiaconatum, quos eadem ordinatione et die conferri posse affirmat, interstitium decem dierum inter diaconatum et presbyteratum. Haec vero Synodi praescriptio his temporibus, maxime pro concedendo maiori exercitio neoordinatorum in s. ministerio, post receptam diaconatus et presbyteratus ordinationem, adhuc magis restringi solet; et quidem ex facultatibus ad hoc S. Sede ab Ordinariis accipi solitis, ita ut ex usu hodiernae consuetudinis inter lectoratum et subdiaconatum nullum servetur interstitium, prout et Synodus Zamoscena constituit; inter subdiaconatum et diaconatum plerumque una dies, et inter diaconatum et presbyteratum octo dies interstitiorum retineantur. Synodus praesens mox superius allatam consuetudinem observandam indulgens, determinat insuper, ut ordo diaconatus et

presbyteratus conferri valeant solummodo duobus diebus et his festis de praecepto, non tamen immediate sibi succedentibus, servata antiqua praxi conferendi Ordines lectoris et subdiaconi die etiam feriali.

(Synodus Leop. tit., II, cap. 6, № 2)

Присяга вірності Римському престолу

Denique, quoniam in Pontificali nostro immediate ante presbyteratus susceptionem ponitur forma iuramenti fidelitatis atque obedientiae tum Summo Pontifici, tum Ordinario proprio, nec non tuendi bona Ecclesiae, quae ipsi tradita fuerint regenda, atque perpetuo adhaerendi eidem Ecclesiae, Synodus praesens laudans hanc praxim, deinceps eandem servandam iubet.

(Synodus Leop. tit. II, cap. 6, № 4)

Минуле життя кандидата на свячення

Episcopus volens ordinare presbyterum aut diaconum examinet prius diligenter vitam ordinandi ac mores, quomodo nimirum vixerit in saeculo, vocenturque ad hoc testes, qui sint eius nod ac vicini, et qui ipsum a puero noverint, ut docet canon VII Theophili Archiepiscopi Alexandrini. Exploret quoque Episcopus sententiam cleri sui, et, perspecto unanimi assensu, manum ordinando imponat.

Qui ordinatur in diaconum, 25, qui in presbyterum, 30 annos aetatis habere debet.

(Synodus Volodimiriensis, an. 1274, art. V, VII)

Реколекції кандидата на свячення перед свяченнями

Ut autem promovendi ad sacros Ordines maiori cum praeparatione, ac deliberatione, magno, et Angelicis humeris formidanda, oneri se supponant, praecipit Sancta Synodus, ut nullus omnino ordinari possit, qui non manserit spatio sex hebdomadarum penes Cathedram; quo temporis

intervallo, et spiritualia exercitia sub direttore ab Episcopo constituendo in loco aliquo a saecularibus remoto absolvat per decem dies, et erudiatur ante examen coram Episcopo, ac caeteris examinadoribus subeundum super iis, quae pertinent ad sacrum ministerium, quod assumet. Is autem qui non habebit a direttore, quem Episcopus probaverit, testimonium de absolutis spiritualibus exercitiis, neque eiusdem directoris iudicio in scriptis dando fuerit declaratus idoneus, ad examen, nedum ab Ordine, venim etiam ab ipso solemni examine reiiciatur.

(Synodus Zamost. tit. III, § 7)

Підготовка до свячень

Quoad praeparationem Ordinandorum ad digne suscipiendos Ordines sacros, praeter ea, quae salubriter ad normam Conc. Tridentini decernit Synodus Zamoscensis, declarat Synodus praesens nominatim quoad exercitia spiritualia requiri octo dies continuos ante susceptionem ordinum minorum, idemque servandum in susceptione diaconatus et presbyteratus, si in eorundem collatione longa intercedit intermissio; quod si successivis diebus festis non interpolatis hi maiores ordines conferantur, pro hoc ultimo sufficit una dies. Addit tamen Synodus haec, ut ante susceptionem tum subdiaconatus, tum diaconatus, tum presbyteratus expurgent ordinandi conscientias suas per S. Confessionem. Insuper convertit Synodus Ordinariorum attentionem ad servandum Synodi Zamoscensis iussum praescriptum circa fidei professionem ab initiandis Ordinibus sacris emittendam, ut scilicet eadem perficiatur iuxta formulam Urbani PP. VIII praescriptam Orientalibus et quidem praecise die susceptionis Ordinis presbyteratus.

(Synodus Leop. tit. II, cap. 6, № 3)

Розлідування щодо кандидатів на свячення

Post examen vitae, ac morum, alteram instituat coram Episcopo super doctrina, ac peritia Ordinandorum, vitaeque ecclesiasticae ratione,

ne de iis merito dici possit, quod quia scientiam repulerant, repulsi sunt, ne Dei sacerdotio fungerentur; illud autem quamquam in examinatum prudentia, ac iudicio positum sit; potissime tamen versari debet super Sacramentis, rectaque earam administratione, aliisque parochialibus officiis, ut inde appareat Ordinandos muneri suo satisfacere posse, si velint. Si quis autem vel illiteratum, vel pravis moribus imbutum ad Ordines promoverit, suspensus sit ab Ordinum collatione per annum; indigne vero promotus Ordinem sibi collatum exercere nequaquam possit, quousque sufficienter eruditus non fuerit, aut sese correxit.

(Synodus Zamost. tit. III, § 7)

Розлідування щодо кандидатів на свячення. Епископи же, егда хотять поставити попа или дьякона, да истяжють житье его, како будеть имѣль житье преже поставленья (житіа его и родъ его преже поставлена), да призовуть знаемыя (его) сусѣди, его же (иже и) знаютъ издѣтська, якоже правило седмое глаголетъ Феофила, архиепископа александрьскаго: «да свѣдятъ поставленьє вьси священници, аще одинако смыслять, и тогда епископъ да испытаетъ, и пришедшимъ свидѣтельствовавшимъ о немъ, да поставлень будеть. Поставление же втаинѣ не бываетъ. Но всѣмъ намъ вѣдомо будеть, еда како пришелець будеть иная страны и утаивъ сѣгрѣшение, украдетъ священне. «Незнаемаго же никакоже святити», яко 4-го сбора 6-е правило глаголетъ; ни изъ иного въ инъ градъ поставити, аще отъ своего прѣдѣла будеть, преже дажь не обѣщаетъ; ни раба на священіе привести, аще не преже господинъ его отпустить предо многими послухъ съ грамотою, и пустить аможе хоцеть, и по поставлений да не присвоить къ собѣ. Нѣ хотящи поставлени быти, да испытאותъ ихъ потонку, аще жите ихъ чисто избрящеть, дѣвство съблюдыши, дѣвицю по закону приведыши, и законьому снятию бышю, аще грамоту добрѣ свѣдятъ; нѣ и ту скоро ихъ не поставляйте, аще будутъ не кощюньници, (ложа чиста), ни хыщници, ни пьяници, ни ротници, ни сварливи. Потом подобаетъ испытати ихъ о вещехъ грѣховныхъ еда въ блудство, содомьстѣмъ были будутъ,

ли со скотиною, ли въ руку съгрѣшение, или въ татбѣ, развѣ аще не дѣтскаго ли преже поятя жены своя растылить дѣвство, ли съ многими лѣгалъ боудеть, или отъ своя жены законныя блудъ створиль будеть, аще или въ лживѣ послушствѣ былъ будеть, или убийство створиль будеть, волею или нужею, или рѣзовникъ, или челядь, друча голодомъ и наготою, страдою насилье творя, или дани бѣгая, или чародѣецъ. Аще кто отъ прежереченныхъ сихъ винъ хотя единою ятъ будеть, таковой не можетъ быти попъ, ни дьяконъ, ни приченикъ. Да кто свободенъ будеть отъ всѣхъ сихъ винъ поручениемъ отца духовнаго, понеже и поручиться 7 попъ инѣхъ съ прочими добрыми свидетели, да поставитъ и. Първѣ дасть емоу еухию, еже есть молитва анагностская об остризани (о постризани) причетническъ(мъ), краткыи фелонь; ти потомъ да конархаеть въ сборнѣи церкви и чтеть, дондеже въразумѣеть все, да предасть (представитъ) и епископъ старейшему (старейшине) церковному на учете. По мнозѣхъ же дньехъ будеть дьяконъ не мне полу третьядцати (=25) летъ, попъ же не мне 30 лѣтъ.

*(Володимирський Собор, 1274, 1, Сборникъ Памятниковъ по исторіи Церк.
Права, Бенешевичъ, Петроградъ, 1914)*

Вік свячення

Praeter ea, quae de sacramento Ordinis sancivit Synodus Zamoscensis, Synodus praesens constituenda opportunum duxit sequentia: 1. Quoad aetatem ordinandorum: quamquam canones antiqui Ecclesiae ad susceptionem subdiaconatus praescribant annos 20, ad susceptionem diaconatus annos 24, ad susceptionem presbyteratus annos 30, nihilominus post praescriptionem Concilii Tridentini, quam iam Synodus Zamoscena nobis quoque sequenda proposuit, requiruntur ad susceptionem subdiaconatus anni 21, ad diaconatus 22, ad presbyteratus 24 completi, quae praescriptio apud nos accurate ex tunc servetur.

(Synodus Leop. tit. II, cap. 6, № 1)

Вік диякона і пресвітера перед свяченнями

Володимирський собор з 1274 р. установив, що після перевірки доброго і бездоганного життя, кандидат виучає церковну богослужбу: «По мнозіх же дньех будеть дьякон не мне полу третьядцати (25) літ, поп же не мне 30 літ».

(Сборник Памятников по истории церковного права, Бенешевич, Вип. II, Петроград 1914, стор. 4)

Неуцтво священиків

Перемиський Синод у 1693 р. вказує, що проти неуцтва священиків треба починати боротися завчасу, отже, ще за молодих літ кандидатів до священства: «Ніякий аколіт не може голоситися до свячень без представлення колятора і свідоцтва щодо життя і моральності виставленого Отцем Намісником, бо інакше не допуститься його до святих чинів». ... «Преосвященний Архипастир наповідає і приказує священикам, щоб навчали своїх синів насамперед руського, а опісля давали до шкіл, щоб не пішли з волі в неволю, і щоб не множилася простота на попівствах. Тих же, що не стараються за це, о. Декан має принаглити й упімнути, що такі неuki не тільки не будуть допущені до священства, але теж виженеться їх з духовних дібр.»

Перемиські Синоди в 1765 і в 1780 збільшують кари за непослух: «Бо інакше неуків видалиться від священничого стану, а також невідклично покарається донесених священиків за зле виховання своїх дітей значними гривнами в користь перемиської катедри, відповідно до їх майна».

(Карне Право УКЦ, Корчагін, Рим 1981, стор. 77)

Свячення кандидатів із інших єпархій

Св. Конгрегація зволила прислати Єпископському Ординаріятові вотум (вирішення) Високопреподобних Консульторів у справі

додержування канонічних приписів, коли підвладний одного місцевого єрарха бажає вступити до семінарії іншого єрарха.

Згаданий вотум обосновує свій висновок на Конституції Папи Іннокентія XII «Спекуляторес», яку поширив на нашу Церкву Замоїський Синод (розділ III, § 7). Там розпоряджено, що єпископам не дозволено святити кандидата, який на підставі походження чи осідку підлягає юрисдикції іншого єрарха. Їх Ексцеленція, Високопреосвященний Апостольський Делегат у своєму письмі з 6. вересня 1951 р. (ч.139-51), в яким долучене згадане вотум, зазначає, що «висновок цього 'Вотум' Св. Конгрегація прийняла й апробувала».

(Епархіяльні Вісті, Філядельфія, листопад 1951, ч. 4, стор. 114)

Вимоги до кандидатів на свячення

18. До Тайни священства не сміють приступати злого й незаконного уродження, з природною хибою, неuki, в прилюдному процесі, підданий, лихвар, убивник, виклятий, що обов'язаний здати рахунки і симоніст.

(Епарх. Синод Перемишльський в 1740 р.)

*(Три Синоди Перемишльські й Епархіяльні Постанови Валявські в 17-19 ст.
Єп. Григорій Лакота, Перемишль 1939, стор. 50)*

Священство

Цelibат

Haec Synodus firmiter quidem profitetur statum caelibem perfectiorem esse statu coniugali, dicente Apostolo: *qui sine uxore est, sollicitus est quae Domini sunt, quomodo placeat Deo. Qui autem cum uxore est sollicitus est quae sunt mundi, quomodo, placeat uxori, et divisus est.* Cum autem Ecclesia catholica ex gravibus rationibus siverit et sinat ut

clerici nostri ritus ante manuum impositionem seu in minoribus constituti libertatem habeant secundum gratiam sibi a Deo datam, vel in coelibatu perpetuo manere, quod optimum esset, vel uxorem virginem ducere, Synodus dum libertatem hanc agnoscit et integram relinquit, respectu tamen habito ad Ecclesiae nostrae utilitatem et necessitatem, Seminanorum moderatores hortatur ut alumnos bene dispositos ad caelibatum amplectendum, benevolo ac prudenti consilio in hoc proposito foveant atque confirment.

(Synodus Leop. tit. VII, cap. II, № 13)

Сповідь священника

Ipsi presbyteri frequenter confitendo alterutrum peccata sua, fideles non solum verbo, sed etiam exemplo instruant, et accedant; seque antequam Sacrum celebrent, diligenter probent, ne indigne ad mensam Domini accedant. Quod si conscii sibi fuerint alicuius mortalis peccati, sciant se non posse, quantumvis sibi contriti videantur, sacrificium Missae Deo offerre absque praemissa sacramentali confessione; urgente autem celebrandi necessitate, si copia confessoris ipsis defuerit, post peractum absque confessione sacramentali sacrificium, quamprimum poterint, confiteantur.

(Synodus Zamost. tit. III, par. 5)

Духовні вправи

Omnes sacerdotes debent tertio saltem quoque anno vel etiam frequentius, si opportunam habuerint occasionem, spiritualibus exercitiis per tempus a proprio Ordinario determinandum vacate; nec ab eis quiquam eximatur, nisi in casu particulari iusta de causa ac de expressa Ordinarii licentia.

(S. C. Orient. 23 maii 1930, Graeci-Rutheni ritus, cap. II, art. 26)

(S. C. Orient. 1 madi 1929, Cum data fuerit, cap. II, art. 21)

Екзорцизм

Quoad exorcismos curent animarum pastores, in infestationibus malignorum spirituum, ante omnia rite explorare, an revera effectus earumdem verosimilius a daemone sint, vel potius ab aliquo morbo naturali proveniant; et si primum compererint, et gravitas casus id exegerit, non procedant statim ad exorcizandum, praesertim publice, sed antea referant exacte Ordinario suo, qui si iudicaverit adhibendum esse exorcismum, tunc demum id aggrediantur, inspectis antea regulis, quae pro hac re in Euchologiis nostris ponuntur.

(Synodus Leop. tit. III, § 1)

Благодарення

Post Missam sacerdos caveat ne statim depositis paramentis sacris aufugiat ab ecclesia, vel confabulari incipiat, sed intento animo secedens in aliquo loco quieto debita cum devotione, persolvat gratiarum actionem Christo Domino adhuc in pectore suo permanenti, aliasque pias preces adiungat; ita ut in hac impendat circa unum horae quadrantem; ne indigne tantum hospitem apud se manentem tractans, gravissimae irreverentiae reus fiat, et pro benedictione maledictionem super se inducat.

(Synodus Leop. tit. IV, № 16)

Літургійні молитви

Quoad ipsam Horarum canonicarum persolutionem in specie, probe intelligant sacerdotes et diaconi, easdem non esse orationes qualescumque, sed publicas et quidem oblatas a sacris ministris nomine Ecclesiae legatione apud Deum pro populo fungentibus, quam ob rem et omissio earumdem, proveniens ex negligentia et socordia, grave esse peccatum, et quidem non solum si omittantur totum Officium aut portio aliqua notabilis, sed etiam quaecumque integra eiusdem pars, licet sit una ex octo superius enumeratis. Quaecumque itaque circa recitationis eiusdem officii obligationem

hucusque fuerit opinio, modo tamen post Synodi definitionem opinionum varietas evanescere debet, imposita clara et expressa obligatione pro clericis in sacris constitutis, accedente praesertim S. Sedis confirmatione.

(Synodus Leop. tit. IV, cap. 3, № 5)

Крилошанські відзнаки

...Ut canonici Metropolitanus templi Leopoliensis Ruthenorum usu fruatur in divinis officiis pileoli demissi ac rotundi violacei coloris, cum aurea cruce, nigri vero coloris curatus eiusdem templi clerus, hisce perpetuo litteris valituris, apostolica nostra auctoritate concedimus.

(Pius PP. IX, Ex more, 14 sept. 1875)

Духовне життя єрея

Quod spectat praeterea ad officia erga Deum, oportet imprimis sacerdotem Dei, si fieri potest, quotidie sacrificium Missae offerre, praemissa ad hoc convenienti praeparatione per preces canonicas atque piam meditationem, quae dimidiam saltem duret horam.

Examine quoque conscientiae sese quotidie muniant, saltem semel in die.

Lectionem quoque spiritualem praesertim ex S. Scriptura et Sanctorum vitis quotidie frequentet.

Visitationem Sanctissimi nulla die praetermittat sacerdos, conscientiam suam frequenti confessione expurget; exercitiis tandem spiritualibus saltem per octo dies aliquo loco secreto quotannis vacet. Ut autem talia exercitia meliori quo fieri potest modo, peragi valeant sacerdotes, operam dabunt Ordinarii, ut pro iis frequentandis destinata habeantur in dioecibus domus aliquae religiosae seu monasteria ad quae sacerdotes viciniore pro exercitiis commigrare possint, atque ad hoc moderatores spirituales a se lectos deputare satagant.

(Synodus Leop. tit. IX, cap. II, № 16, 17, 18)

Святість життя єрея

Meminerint sacerdotes se debere sanctiorem prae laicis vitam interiorum et exteriorum ducere eisque virtute in exemplum excellere. Ideo frequenter ad Paenitentiae sacramentum accedant, quotidie orationi mentali per aliquod tempus incumbant, Sanctissimum Sacramentum visitent, Deiparam Virginem colant, conscientiamque suam discutiant.

(S.C. Orient. 25 maii 1930, Graeci-Rutheni ritus, cap. II, art. 25)

СВЯТІСТЬ ЖИТТЯ ЄРЕЯ. Meminerint sacerdotes se debere sanctiorem prae laicis vitam interiorum et exteriorum ducere eisque virtute et recte factis in exemplum excellere, si velint in salutaem animarum suum ministerium proficere. Ideo frequenter ad Paenitentiae Sacramentum accedant, quotidie orationi mentali per aliquod tempus incumbant, Sanctissimum Sacramentum visitent, Deiparam Virginem colant, conscientiamque suam discutiant.

(S.C. Orient. 1 martii 1929, Cum data fuerit, cap. II, art. 20)

Злочинні священники, які залишають єпаІрхію

Quia vero accidit nonnunquam, ut sacerdotes prae metu paenarum, ac conscientia delictorum solum veniant, desertaque ecclesia ad alienas dioeceses migrent; statuit sancta Synodus, ut ii per Ordinarios, in quorum territorio reperti fuerint, capiantur, et ad locum, in quo delinquerint, reducantur. Quod si quis ipsum temere receperit, ac in alia ecclesia constituerit, a pontificalibus interdicatur. (*Syn. Quinis. can. 17*)

(Synodus Zamost. tit. VI)

Економка священника

Sacerdotibus caelibatum colentibus et praesertim viduis inculcat Synodus, ut feminam administrant rei domesticae talem habere curent, quae vel ad familiam propinquiorem pertinuerit, vel si talem habere nequeant, extraneam quidem, sed aetate proveciorem, morumque probitate eminentem.

Ancillas quoque eiusdem in laboribus adiutrices pariter pias et morales adsciscant, earum moralitati et pietati conservandae assidue invigilent; suspectas vero vel male se gerentes statim e domo sua reiiciant.

(Synodus Leop. tit. IX, cap. II, № 8)

Милосердя серед священників

Servent praeterea sacerdotes mutuam charitatem atque concordiam praesertim invicem, memores tesseram discipulorum Christi esse praecise mutuam charitatem, quemadmodum ipse Dominus in ultima Caena protestans est dicens: «In hoc cognoscent omnes, quod mei discipuli estis, si charitatem habueritis ad invicem»; quam etiam ter in eodem sermone inculcavit, quasi ex testamento ultimo relinquens hoc mandatum suum atque novum. Devitent autem quascumque contentiones, aemulationes ac dissidia inter se. Nulla hac in re habeatur ratio diversitatis ritus, nulla diversitatis nationis, non enim est distinctio Iudaei et Graeci, nam idem Dominus omnium, dives in omnes, qui invocant illum. Quapropter mutuo et amico foedere coniuncti omnium rituum catholici sacerdotes, hoc unum prae oculis habeant praecipue, ut, posthabitis propriis commodis et emolumentis personalibus, omnibus omnia facit, omnes Christo Deo lucrifaciant. Huic vero sacerdotum paci et concordiae excitandae, fovendae et conservandae plurimum proderit Episcoporum diversorum rituum concordia et amicitia. Quae meminisse oportet, et omnibus interdum significare, inimicum hominem, hoc est diabolum, supereminare zizania, discordias excitare et fovere, ut divisis animis minuatur sacerdotalis officii vis et efficacia: ubi enim pax est et charitas, ibi superabundat gratia Spiritus S. Non minus exerceant sacerdotes charitatem erga fideles suae curae commissos, qui aliquando in adventu Domini ei futuri sunt gloriae corona; charitatis enim praeceptum ingerit Episcopus ordinandis sacerdotibus, phelonio eos induendo, dicens: «Accipe vestem sacerdotalem, per quam charitas intelligitur, potens est enim Deus, qui augeat tibi charitatem, et opus perfectum».

(Synodus Leop. tit. IX, cap. II, № 12)

Матеріяли для читання єрея

Monere autem hie non omittit Synodus sacerdotes, ne neglectis seriis atque piis lectionibus tempus terant in legendis noxiis et futilibus; neve ephemerides lectitent, quae Ecclesiae auctoritatem impugnant, superiores ecclesiasticos eorumque mandata et instituta carpunt, et immundi cordis saliva aspergunt.

(Synodus Leop. tit. IX, cap. III, № 8)

Ладність священника

Quoad alia imprimis sacerdos praeseferat mansuetudinem, praesertim erga suos domesticos et parochianos; frequentes enim occurrunt eidem huius virtutis exercendae occasiones tum in perferendis hominum defectibus, tum in corrigendis eorum vitiis et demulcendis passionibus non semel acribus et obstinatis. Sacerdos igitur in manibus quasi cor suum habere debet, ut sine ira in spiritu lenitatis cum proximo agere queat. Mansuetudo enim non tantum prae caeteris vitutibus nos Deo conformes facit, sed insuper ad conciliandos hominum animos maxime conducit. Nec tamen sequitur correctionem nunquam esse adhibendam, cum et ipse Christus Dominus quandoque austerius cum suis discipulis locutus sit. At fervor hic non procedat ex ira et passione, sed ex ea charitate, quae omnes illustrat et fovet, uti dicit S. Thomas: «Secundum rectam rationem irasci est laudabile», et S. Gregorius M. : «Sit amor, sed non molliens, sit rigor, sed non exasperans, sit pietas, sed non plus quam expediat, parcens».

(Synodus Leop. tit. IX, cap. II, № 9)

Священнический послух Римському Архиерею та єпископові

Quoad superiores ecclesiasticos, prima tum parochorum, tum caeterorum sacerdotum obligatio, quam iam in sua ordinatione et munere susceptione polliciti sunt, est vera et sincera erga illos reverentia et

obedientia. Ac in primis Romanum Pontificem Christi in terris Vicarium totiusque Ecclesiae Caput, summa veneratione et obedientia prosequantur, pro eo orantes, eius dignitatem tuentes et defendentes, nec non Sedis Apostolicae decreta humiliter suscipientes et observantes. Eodem affectu, servata proportione, erga suum Episcopum animentur... Cuncti sacerdotes qualemcumque contumaciae notam effugient, et imprimis curabunt:

1. ut omnia Episcopi vel officialium suorum mandata fideliter exsequantur;
2. ut propter conscientiam tam in vita privata, quam in gerendis muniis suis, dioecesanam disciplinam et praesertim statuta sincere et ex integro observent;
3. ut ab omni censura actorum et decretorum a superioribus latorum abstineant;
4. ut in cunctis dubiis vel rebus, in quibus oneratos sese sentiunt, filialiter cum fiducia et submissione Episcopo suo se committant;
5. ut nunquam vel per se vel per alios instent, ut contra superiorum sententiam et decisionem locum aliquem seu beneficium obtineant, aut voluntati propriae ambitu, clandestinis consiliis, magnatum sollicitationibus, collectis petitionibus, aut aliis id genus modis, sacris canonibus haud congruis effectum, sibi concilient. Minime vero prohibemus, quominus difficultates et obiecta, pro circumstantiarum ratione existentia, superioribus iuxta consciendae dictamen exponantur; sed ubi causae expositae sufficientes inventae non fuerint, propter quas a decisis recedatur, tum sane locus erit S. Scripturae: «Vir obediens loquetur victorias». (*Prov., cap. 21, 28*)

(Synodus Leop. tit. IX, cap. II, № 10)

Почесні архиєпископські титули і відзнаки

c. 122. In keeping with the traditions of our rite and Church, the following honorary titles and distinctions will be conferred by the Metropolitan upon secular priests for meritorious achievements; they are not associated with any office.

1. *Archeparchial Councillor*: A priest who receives this honor may:
 - (a) wear a red button on his kolpak;
 - (b) wear a purple cincture;
 - (c) use the title *Reverend Father Councillor*.
2. *Consistorial Councillor*: A priest who receives this honor may:
 - (a) wear a purple kolpak;
 - (b) wear a purple cincture;
 - (c) wear a purple rabat;
 - (d) use the title *Very Reverend*.
3. *Protohiereus (Archpriest)*: A priest who receives this honor may
 - (a) wear a purple kolpak;
 - (b) wear a purple cincture;
 - (c) have his rason lined with purple silk;
 - (d) wear a purple rabat;
 - (e) wear a cross made of plain strips of gold metal five-eighth of an inch wide and not more than one-eighth of an inch thick; it shall not bear any inscription, design, or engraving on either side; its vertical shaft shall be four inches long and its horizontal shaft three inches long; it shall be worn on a golden chain composed of identical links, each made in the shape of an oval or a circle not exceeding one quarter of an inch in diameter;
 - (f) wear the epigonation whenever the liturgical norms prescribe that a priest should dress in all the liturgical vestments;
 - (g) use the title *Very Reverend*.
4. *Very Reverend*: This title is attached to the following offices:
 - (a) Archeparchial Econome;
 - (b) Vicar Judicial of the Archeparchy;
 - (c) Archeparchial Chancellor;
 - (d) Protopresbyter; but not to a vice-protopresbyter or administrator of a protopresbyterate.

Крилошанські відзнаки

Certum etiam nobis est, te diligentia tua facturum, ut quinque praelati, quemadmodum utebantur antea crucis et hypogonatii gerendi facultate, ita etiam utantur in posterum; adhibeant vero crucis insigne canonici, qui antea illius gerendae copia gaudebant; ...

(*Leo PP. XII, Pergrata nobis, 27 aug. 1824, № 3*)

Почесні єпархіяльні титули й відзнаки

Зберігаючи традицію нашої Церкви, установляються оцим розпорядженням такі почесні єпархіяльні титули й відзнаки:

I. Єпархіяльний Радник (Diocesan Councilor)

Титул цей призначає Єпископ заслуженим священикам і він не злучений з ніяким урядом.

1. Єпархіяльний Радник має право на:
2. Червоний гудзик на колпаку;
3. Чорну пелеринку з подвійними рукавами на рясі;
4. Титул: Всечесний Отець Радник.

II. Декан, (не беручи в рахубу віцедеканів і адміністраторів деканату) має право на:

1. Червоний гудзик на колпаку;
2. Чорну пелеринку з подвійними рукавами на рясі;
3. Титул: Високопреподобний.

Декан втрачає цей титул, коли перестає виконувати уряд декана.

III. Консисторський Радник (Consistorial Councilor)

Титул цей призначає Єпископ заслуженим священикам і він не злучений з ніяким урядом.

Консисторський Радник має право на:

1. Фіолетний колпак;
2. Фіолетний пояс;
3. Фіолетний передок при колоратці;
4. Титул: Високопреподобний.

IV. Титул: *Високопреподобний* (Very Reverend) злучений з урядами:

1. Канцлера Екзархату;
2. Судового вікарія Апостольського Екзарха (Офіціяла);
3. Декана (не береться тут до уваги віцедекана й адміністратора деканату).

Відзнаками слід користуватися відповідно до обставин, часу й місця, як це прийнято духовенством усіх обрядів у ЗДА.

(Розпорядж. Філядель. Екзарх. 1953, Розпор. 51)

Сповідь черниць

Загальна апробата й юрисдикція не вистарчає до Сповіді монахинь: треба осібної власти від єпархіяльного єпископа.

Влада сповідати в одному монастирі не уповажняє до слухання Сповіді в другому монастирі.

Сповідуючі вірних в церквах або публичних каплицях можуть сповідати й монахині, які їх просили б о сповідь; не міг би одначе тим способом сповідати усіх інокінь і законниць якогось монастиря.

Ніколи не вільно священникові сповідати монахинь поза сповідальницею.

Тяжко хворі монахині можуть сповідатися у якого-небудь священника, апробованого в єпархії.

До слухання Сповіді в контемпляційному монастирі конечно треба знання містики, нпр. творів св. Йоана від Хреста.

(Обов'язки сповідників монахинь, Митр. Андрей, П-П. Митр. Андрея, Йорктон 1969, стор. 390)

Священниче життя

Знання священника

Sacerdos in adimplemento muneris sui duabus veluti alis instructus esse debet. Sanctimonia vitae atque scientia sacra.

Cum vero inter libros, ex quibus scientia sacra hauritur, primum locum occupet S. Scriptura, utpote a Deo inspirata.

Non autem ultimum locum tenere debet scientia liturgica coniungenda cum incessabili praxi, quae cum stricte sit cum dogmatibus connexa, oportet sacerdotem et litteram et spiritum caeremoniarum diligenter scrutari, ut de thesauris istis spiritualia epula populo in suis instructionibus proferat. Qua in re non modo oportet eum, ritus atque caeremonias nosse, prouti in libris liturgicis ponuntur, sed etiam prouti ex legitima praescriptione firmata usurpantur, ad quorum ambiguitatem tollendam observabunt sacerdotes, atque imprimis ediscent accurate ea quae Synodus praesens iam elucubrata atque a se probata clero universae provinciae observanda proponit.

Generaliter vero aliae quoque scientiae sive sacrae sive etiam profanae, quae adminiculo esse possunt ad sacerdotalem scientiam perficiendam, negligi non debent.

(Synodus Leop. tit. IX, cap. III, № 1-7)

Молитва і одяг священника

Domi ne recitationem horarum canonicarum negligant, neque ad mensam absque oratione accedant, recedantque ab ea absque gratiarum actione; neque omittant sacerdotes invigilare, ut universa membra familiae atque famuli absque quotidianis pietatis exercitiis vitam transigant ne diebus festis Sacris interesse omittant, stisque temporibus Sacramenta suscipere satagant, pacem et concordiam in domo sua inter membra servare studeant, memores verborum Apostoli dicentis: Si quis autem domui suae praeesse nescit, quomodo Ecclesiae Dei diligentiam

habebit? ...Theatrorum ludos scenicos, choreas et alia spectacula publica, quae non infrequenter cum sanctimonio vitae sacerdotalis componi et absque populi offensione frequentari nequeunt, sacerdotes vident, necesse est. In publicum prodeuntes tam in habitu quam incessu eam servant modestiam et gravitatem quae statui suo sit conformis. Speciatim autem quoad habitum, deferant sacerdotes habitum talarem cum collari non modo in sacris peragendis, sed etiam extra sacra, si quando convenient ad officia publica tam sacra quam civilia; aliis vero occasionibus prodeuntes in publicum, deferre poterunt habitum breviorum quidem, sed non ad formam saecularium, verum ad normam propositam clero ab huius nostrae provinciae Ordinariis, cuius quidem color niger sit vel subobscurus, quod etiam in capitis tegumento servandum erit. Qua in re sicut ex una parte nimia elegantia ex altera autem omnis negligentia evitanda erit; cui tamen habitui collare ecclesiasticum, non autem aliud quid saecularium more congruere debet. Praeterea ne au-deant sacerdotes barbam genasque pilosas deferre.

(Synodus Leop. tit. IX, cap. II, № 3, 4)

Реколекції

c. 27. Although exhorted to make them more frequently, secular clerics are obliged to make a retreat at least once every three years.

c. 28. Besides priests who are incardinated in the Archeparchy and those who hold an ecclesiastical office therein, all other secular priests residing in the Archeparchy, either permanently or for more than one year, are obliged to participate in the Archeparchial program of retreats.

c. 29. Priests past seventy years of age are exempted from the common retreat if they are retired or if they hold an appointment as pastor emeritus, however, they are required to make a private retreat.

c. 30. The Metropolitan alone can excuse a priest from this obligation in a particular case and for a grave reason.

(Statutes of the Archeparchy of Philadelphia, 1960)

Испитования молодшого духовенства

c. 34. After the completion of their formal studies, all priests are obliged to take an examination every year for five consecutive years on matters taken from Dogmatic and Moral, Theology, Canon Law, Sacred Scripture, Church history, and Liturgy.

c. 35. The examination will begin with the first general examination one year after ordination to the priesthood.

c. 36. Any priest who considers his assignment too distant from the place designated for the examination may take the examination before the diocesan board of examiners of a Latin rite diocese, after he has obtained the permission of the Metropolitan.

c. 38. A priest from another eparchy who receives and accepts an appointment in the Archeparchy must present evidence attesting that he satisfactorily passed the junior clergy examinations of the jurisdiction with which he was affiliated formerly in order to be exempted from those of the Archeparchy. Any priest who cannot produce such evidence is obliged to take the examinations according to these Statutes, regardless of the year of his ordination.

c. 39. The following exemptions are hereby established:

1. A doctorate in Sacred Theology exempts from all examinations except those in Canon Law.
2. A Licentiate in Sacred Theology exempts from all examinations in Dogmatic and Moral Theology.
3. A Licentiate in Canon Law exempts from all examinations in Canon Law.
4. Other academic degrees exempt from examinations pertaining to the subjects in which they were attained.
5. A doctoral dissertation, a scholarly publication, as well as any other literary work may be accepted in lieu of the prescribed examinations or any part thereof.
6. An exemption from an examination or any part thereof may be granted also in other worthy cases by the Metropolitan. However, even though they may have undertaken them for the benefit of an Archeparchial

institution, those pursuing secular studies are not thereby exempt from the examination prescribed by the Apostolic See. Therefore, anyone justifiably hindered shall request another date.

(Statutes of the Archeparchy of Philadelphia, 1960)

Конференції для священників

c. 43. All the clergy are obliged to participate in the ordinary and extraordinary clerical conferences.

c. 44. The ordinary clerical conferences shall take place within each protopresbyterate during the fall of each year, unless the Metropolitan directs otherwise. The exact date, time, and place of each conference will be announced in the Archeparchial Bulletin.

c. 46. The ordinary clerical conferences shall be preceded by a solemn celebration of the Divine Liturgy. All the priests of the protopresbyterate, vested in cassock and epitrachelion, shall actively participate in the Divine Liturgy from the very opening prayer. The protopresbyter appoints the celebrant, the co-celebrant, the assisting priest, the cantors, and also assigns the duties to the other priests.

c. 50. *The following are obliged to attend the conferences:*

1. All secular clerics attached to, or merely residing within, a given protopresbyterate;
2. All religious clerics who have the care of souls;
3. All other religious clerics who have obtained from the Metropolitan the faculty for the hearing of confessions, except those who reside in monasteries where similar conferences are being held, provided the superior of each monastery informs the Chancery of the aforesaid conferences.

c. 51. Anyone prevented from participating in the conference shall notify the protopresbyter of the cause prior to the day designated for its convocation. In his report the protopresbyter shall mention and express his personal opinion as to the justness of the cause alleged by the absentee.

c. 52. The parish where the conference is to be held is permitted to provide a modest luncheon at the expense of the parish treasury.

Богословські казуси

c. 54. In the fall issue of the Archeparchial Bulletin the Chancery shall publish three cases dealing with the various tracts of Sacred Theology, giving particular attention to new decrees, responses, etc. promulgated by the Apostolic See.

c. 55. The solutions of the cases are to be presented in writing. Each case shall be resolved according to the following outline:

1. Statement of the theoretical principles which apply to the case;
2. Statement of the practical solution of the case;
3. Defense of the proposed solution in terms of the theoretical principles.
4. The works of recognized theologians, canonists, etc., shall be employed to substantiate each solution, and each solution is to be the product of the individual effort and diligence of each priest.

c. 59. *The following are exempted from this obligation:*

1. Priests assigned to the Chancery;
2. The Archeparchial Consultors, the Archeparchial Examiners and the members of the Metropolitan Tribunal;
3. Priests in charge of the Protopresbyterates;
4. Superiors of the Major Seminary, and the rector and spiritual director of the Minor Seminary;
5. Priests who have entered upon their sixty-first year of age;
6. Priests who have been exempted by a special decree of the Metropolitan.

Взаємозв'язок між духовенством та мирянами

c. 61. Priests are discouraged to visit former parishioners.

c. 62. The laity residing at the rectory must not be permitted to intrude in parochial affairs or to disturb the common life of the clergy,

and their wishes may not be given precedence over those of the priests assigned to the rectory.

c. 63. The duties of the woman in charge of the housekeeping must be confined to the temporalities of the rectory. It is strictly forbidden to make the aforesaid a confidant in parochial matters, even though the woman may be a relative of the pastor.

Священничий одяг

c. 65. Even though their stay may be of short duration, all clerics, secular and religious, are strictly bound to wear their clerical garb at all times and in all places within the Archeparchy, except when engaged in some form of physical activity during which the wearing of clerical garb would not be suitable.

c. 66. Priests incardinated or accepted for service in the Archeparchy are bound to wear clerical garb everywhere, even outside the Archeparchy, and while vacationing.

c. 67. The form of clerical garb shall conform to the traditions of our rite, as re-established by the Apostolic See, and as modified by local circumstances. Wherefore, the following regulations shall be observed:

1. Preferably, the cassock shall be of the form in this country called Jesuit or Semi-Jesuit style.
2. The cassock shall always be worn in church and whenever a sacrament or sacramental is to be administered; it is desired that the cassock also be worn when receiving parishioners at the rectory; elsewhere a black suit and Roman collar shall be worn.
3. Lectors, subdeacons, deacons, and priests, in accordance with a decree of the Apostolic See, are obliged to wear a rason with broad sleeves over their cassock during divine services and while administering a sacrament or a sacramental whenever liturgical prescriptions do not demand that the sticharion be worn.
4. Priests shall receive callers at the rectory only in clerical garb.

5. Candidates for the priesthood shall likewise dress in black clothes; lectors shall wear a black tie, subdeacons and deacons the Roman collar.

Публічні виступи

c. 71. Appearances before a radio or television audience shall be governed by the following norms:

1. Secular and religious clerics as well as lay members of any religious institute must obtain special permission to make an appearance on a television program or to speak on the same radio program more than once, unless the Catholic program is organized under the supervision of a Catholic Bishop.
2. Any monastery or school that wishes to present a program on any radio or television station, and all Catholic organizations preparing a program for broadcast, also need the permission of the Metropolitan.

Остання воля і заповіт

c. 72. Every secular priest shall make a last will and testament according to the requirements of civil law within three months after his ordination or within three months after he has been accepted either for a definite or indefinite period of time for service in this Archeparchy.

c. 73. A sealed copy of the last will and testament shall be either deposited with the Chancery, or the Chancery must be informed in writing of the place where it can be found after the death of the priest.

c. 75. In drawing up his last will and testament each priest should guide himself by the following directives:

1. He shall draw up his last will and testament according to the laws of the state where it will be executed.
2. He should not bequeath to his family or employees more than that which is customarily left to such persons by the clergy, lest scandal be occasioned.

3. He should make provision for Divine Liturgies and other services to be celebrated for the repose of his soul.
 4. He should not fail to leave bequests to charitable institutes, especially the Archeparchial Seminaries.
 5. He should bequeath relics, sacred vessels, and sacred vestments only to priests, churches or other ecclesiastical institutions.
 6. He should bequeath his library to the Archeparchial Seminaries.
- c. 77. At least one of the executors of a priest's last will and testament should be a member of the clergy. A separate letter of instructions shall be addressed to the executor providing for the satisfaction of all unsatisfied intentions for the Divine Liturgy as evidenced in the Intention Book and stating that the stipends accepted by the testator shall not accrue to the executor until the corresponding obligations have been fulfilled.

c. 78. Each priest shall set aside a set of vestments in which he wishes to be buried, and shall also leave a letter containing detailed instructions for his burial.

c. 79. Each priest shall make and have readily available a complete inventory, exact in every detail in regard to his personal property located in or on church premises whose ownership might not be easily determined, e.g. pieces of furniture, etc., otherwise it shall be presumed to be the property of the parish or institution.

Відносини з іншими священнослужителями

c. 80. Clerics, especially in the presence of laypersons, are required to show due reverence and respect in speech and action toward their Hierarchy: the Roman Pontiff, the Metropolitan and his Syncellus.

c. 81. Clerics shall never criticize, but shall at all times defend and uphold one another, especially before the laity.

Стиль життя священника

c. 82. The table and furnishings of a priest's residence shall not savor of luxury, but shall reflect a life devoid of excessive material comforts.

Священничі манери поведінки

c. 91. In places where the local latin rite Ordinary has issued a prohibition against the frequenting of racing exhibitions or against public participation in games of chance by the clerics subjected to him, the clerics of the Archeparchy are likewise forbidden to participate in such activities.

c. 92. Priests shall not enter taverns, bars or hotels, or other similar places where alcoholic beverages are sold, except for the purpose of taking meals.

c. 96. A priest may not accept the office of guardian of orphans unless they are related to him in the direct line of consanguinity, or with the permission of the Metropolitan.

c. 98. Clerics are not permitted to write the last will and testament for lay persons or to act as executors thereof unless they are related to them in the direct line of consanguinity or, in the case of married clerics, the person is his wife.

(Statutes of the Archeparchy of Philadelphia, 1960)

Відставка священника

c. 650. Since in the Catholic priesthood advanced age is not a reason for retirement from active service in the Church but only incapability incurred for whatever cause, provisions for the necessary support of disabled priests of whatever age may be made by the Metropolitan upon request in each individual case, taking into consideration all the needs of the priest.

(Statutes of the Archeparchy of Philadelphia, 1960)

Літургійні головні убори

Пригадується духовенству, що за літургійними правилами прийнято при деяких богослужбах, передусім поза храмом, накривати голову: світський клир колпаком, монаший своїм власним накриттям.

Колпаків вживати за формою, прийнятою в Галичині. Забороняється вживати колпаків з відмінною формою, а передусім чужого обряду.

(Розпорядж. Філядель. Екзарх. 1953, Розпор. 44)

Конференції для священників

1. Духовенство нашого Екзархату зобов'язане брати участь у звичайних і надзвичайних конференціях клиру.
2. Звичайні душпастирські конференції т. зв. соборчики, відбуваються, до часу іншого розпорядження Єпископського Ординаріату, в кожному деканаті раз у рік, восени. Дату й місце для кожного деканату зокрема проголошує звичайно Єпископський Ординаріат в Епархіяльних Вістях.
3. Надзвичайні конференції скликає Єпископський Ординаріат безпосередньо для цілого Екзархату або за посередництвом декана в поодиноких деканатах, якщо виявиться така потреба. При чому подбаються всі ближчі інформації щодо часу, предмету нарад, місця, запрошених гостей і ін.
4. Звичайні душпастирські конференції починаються спільною службою Божою, в якій мають взяти активну участь усі священники деканату, в рясах, і то від самого початку богослужби.
5. Декан призначає літургісуючого і співлітургісуючих священників, асисту й співаків. Він також призначає у церкві місце іншим священникам. Якщо хтось не схотів би виконати його розпорядження, то декан зобов'язаний відмітити це у своєму звіті.
6. Конференцією проводить священник, що очолює деканат, тобто декан, а коли його немає, то заступник декана чи завідатель деканату або інший Єпископським Ординаріатом назначений предсідник.
7. Програму конференції намічує Єпископський Ординаріат. Декан призначає поодиноких священників для опрацювання наміченої теми доповіді, яку слід перечитати на конференції.

Один примірник доповіді передається деканові для Єпископського Ординаріату.

8. В конференціях обов'язані брати участь:
 - 1) Всі священники світського духовенства даного деканату без уваги на те, чи вони затруннені в Екзархаті, чи ні. Не обов'язані ті, що не одержали юрисдикції сповіді.
 - 2) Всі священники монашого духовенства, що затруннені як душпастирі.
 - 3) Всі інші члени монашого духовенства, що одержали від Єпископського Ординаріату юрисдикцію сповіді, крім тих, які перебувають у монастирях, де відбуваються такі наради, наскільки настоятель монастиря повідомив про це Єпископський Ординаріат.
11. Протокол конференції враз з перчитаними доповідями, своїм звітом та корисними заввагами й доповненнями, декан пересилає якнайскорше до Єпископського Ординаріату.

(Розпорядж. Філядель. Екзарх. 1953, Розпор. 52)

Вирішення пастирських казусів

1. Єпископський Ординаріат оповіщає щороку восени в Епархіяльних Вістях три питання (казусні з різних ділянок теологічних наук, передусім з душпастирської практики, беручи до уваги недавно проголошені розпорядження Апост. Престола.
6. Відповіді на поставлені казуси обов'язані пред'являти всі священники світського духовенства, що в який-небудь спосіб затруннені в Екзархаті, та монахи-душпастирі.
Звільнені від цього обов'язку:
 - а) урядники Єпископського Ординаріату;
 - б) дійсні епархіяльні консультори;
 - в) священники, що очолюють деканат;
 - г) настоятелі Великої Епархіяльної Семінарії та ректор Малої Епархіяльної Семінарії;

- г) священники, які вступили в 61-ий рік життя;
- д) священники, що звільнені окремим рішенням Єпископського Ординаріату.

(Розпорядж. Філядель. Екзарх. 1953, Розпор. 53)

Реколекції священників

Апостольський Престіл доручає всім священникам обов'язково відбувати реколекції принаймні раз на три роки. При тому висказує бажання, щоб священники частіше відбували реколекції.

Слід привезти з собою рясу й часослов.

(Розпорядж. Філядель. Екзарх. 1953, Розпор. 54)

Реколекції священників. Кождий сьвященик Нашої Епархії має обов'язок совісти щорічно відбути духовні вправи, для відсьвіження душі власної. Звільнене з дуже важних причин відбути реколекції спільно з прочими сьвящениками в означенім часі, не звільняє еше від відбутя їх окремо і сьвященик має їх відбути в найблизшій можливій часі, або принагідно з латинським клером, або сам. Дбаючи за душі других, мусимо передовсім сами бути здорові на душі, щоб нам не закинено: вилічи ся сам наперед. Тижнева, найменше місячна сповідь і річні духовні вправи дадуть нам ту силу ласки Божої, якої нам треба до нашого тяжкого уряду.

(Правила РКЦ в Канаді, Вінніпег, Ман. 1915, стор. 9)

Радіо і телебачення

Світське й монаше духовенство потребує окремого дозволу проповідати в радієвих чи телевізійних авдиціях. Звичайна власть проповідати в Екзархаті, яку одержується враз з юрисдикцією до сповіди, не вистачає.

Такого дозволу Єпископського Ординаріату потребують також усі монастирі й монастирські школи, які бажують виступити

з релігійною програмою до радієвих чи телевізійних авдицій. Світські організації, які бажають включити якусь релігійну частину в свої радієві чи телевізійні авдиції, мають пред'явити текст тої релігійної частини до перевірки й апробати Єпископського Ординаріату.

(Розпорядж. Філядель. Екзарх. 1953, Розпор. 56)

Молитва священика

6. Отці Собору усильно поручають Духовенству читання та роздумування над псалмами, бо не може бути кращих молитов, як ті, що їх нам піддає Св. Дух.

(Львівський АЕпарх. Собор, 1940. П.П. Митр. Андрея, Йорктон 1969)

Проповідництво священика

9. Нікому без канонічного післаництва від єпархіяльного Єпископа не вільно проповідати Божого слова.
10. Канонічне післаництво до проповідання Божого слова дістають священики в самому призначенні їх до душпастирства в парохії.
11. Кожний священик, що завідує парохією, є обов'язаний проповідати в кожную неділю і торжественне свято; опущення чотирьох проповідей підряд без канонічної перешкоди є порушенням тяжкого обов'язку.
12. Канонічним оправданням опущення проповіді є: недуга, довша відпустка від єпархіяльного Єпископа, або такі обставини, які навіть коротку проповідь роблять неможливою.
13. Душпастир, перешкоджений проповідати, повинен заступити себе іншим священиком, або читанням науки св. Отців згл. єпископського послання.
14. В дочерних церквах, або інших пародіях, завідуваних одним парохом, буде порушенням тяжкого обов'язку, коли священик впродовж двох місяців не говорив проповіді.

(ЛАЕпар. Собор, 1940, П.П. Митр. Андрея, Йорктон 1969, стор. 15)

Святість єрея

36. Собор поручає усім священикам усильно над тим працювати, щоб у богослуженнях, у храмах, у проповідях і в справуванні Св. Тайн ясно висказувалася перед людьми гадка святости, величі Божої справи, чеснота Господнього страху, Божої любови і свідомість марноти всього поза тою одною справою: «одного тільки треба».

(ЛАЕпар. Собор, 1940, П-П. Митр. Андрія, Йорктон 1969, стор. 18)

Читання Святого Письма

5. Правило. Кожний священик обов'язаний ціле св. Письмо Нового Завіту з добрим коментарем перечитувати щонайменше раз на два роки, а Старий Завіт у цілості раз на п'ять літ.

(ЛАЕп. Собор 1941, П-П. Митр. Андрія, Йорктон 1969, стор. 67)

Ліберальна совість священика

1. АЕп. Собор, у переконанні, що навіть поміж священиками може знайтися хибна, або й ліберальна совість, поручає Духовенству безупинно працювати над виробленням собі правильної і певної, тобто нехибної, нескрупулянтної і неліберальної совісти, кінцевої для приватного священичого життя і для душпастирської праці.
2. Нехай священики будуть переконані про себе, що замало знають моральну богослов'ю.
3. Собор накладає обов'язок на священиків, щоб мали під рукою добрий підручник моральної і поручає бодай що три роки цілу моральну собі повторити.

(ЛАЕп. Собор, 1943, ПП Митр. Андрія, Йорктон 1969, стор. 414)

Конференції для священиків

Pariter saepius in anno, in singulis vicariatibus foraneis, diebus ab Ordinario praestitutis, convenais habeantur seu collationes de re morali et liturgica;

quibus addi possunt aliae exercitationes quas Ordinarius opportunas iudicaverit ad scientiam et pietatem clericorum promovendam. Si conventus haberi difficile sit, resolutae quaestiones scriptae mittantur secundum normas ab Ordinario determinatas. Qui conventui interesse debent, deficiente conventu, scriptam casuum solutionem aliusve quaestionis expositionem mittere debent; nisi ab Ordinario expresse antea exemptionem obtinuerit. In collatione officiorum ratio habeatur eorum qui, caeteris paribus, in supradictis periculis vel collationibus magis praestiterunt.

(S.C. Orient. 1 mardi 1929, Cum data fuerit, cap. II, art. 25)

S.C. Orient. 23 maii 1930, Graeci-Rutheni ritus, cap. II, art. 30)

Головний убір священика

c. 452. The liturgical prescriptions of our rite demand the use of clerical headdress at certain liturgical functions, to which especially belong funerals and gatherings of priests:

1. The secular clergy shall make use of the kolpak, and the religious clergy of their own liturgical headdress, if they have such; if not, they also shall make use of the kolpak: or of any other headdress which conforms to the genuine traditions of our rite.
2. The kolpak shall be of the form adopted by the ecclesiastical province of Lwiw, and sanctioned by the Synod of Lwiw.
3. The use of a biretta in any form, and especially those of another rite is to be discontinued.

(Statutes of the Archeparchy of Philadelphia, 1960)

Зовнішня поведінка священика

Священики мають не лише уважати на се, щоб їх душа була чиста і свята, но їх обов'язком єсть також уникати в своїм зверхнім поведінню всего того, що могло би стати причиною згіршеня для других. Не одно, що у свьіцкогo чоловіка анї не разить, анї не дає згіршеня другим, або що навіть єсть для него дозволеним,

не лицює священникови і спостережене у него може стати причиною згіршення для других. А що головню відвідуваня театрів, готелів та реставрацій не єсть вказане для священників і стає майже все причиною згіршення для других, проте заказуємо священникам ходити до театрів, а до готелів та реставрацій позваляємо священникам заходити тільки в случаях конечности. Мають, однак завсїгди священники звертати увагу на се, щоб готель або реставрація, до котрих в таких случаях заходять, не були злої слави.

Приватні забави і розривки священника нехай будуть того рода і нехай так відбувають ся, щоб навіть і вороги Церкви і священства не могли в них знайти нічого невідповідного. Повага і вплив душпастиря в громаді стоїть і упадає з его доброю славою.

(Правила РКЦ в Канаді, Вінніпег, Ман. 1915, стор. 13-14)

Страхування життя священника

Кожний сьвіцький священник нашої Епархії мусить бути забезпечений на случай смерти в однім з забезпечуючих товариств. Назву товариства і число своєї асекураційної поліси мають священники подати до Ординарият. Священник, котрого не хоче прийняти в забезпечене ніяке товариство, має про се рівнож повідомити Ординарият.

(Правила РКЦ в Канаді, Вінніпег, Ман. 1915, стор. 22)

Священничий одяг

Одіж священника: Заряджуємо, щоби священники наші, щодо носеня реверенди, строго придержували ся звичаю сих околиць, в яких перебувають. Де єсть звичай що священники ходять убрані в реверенду, там того звичаю треба придержувати ся. Де ж єсть противний звичай, там можуть носити чорну одіж, однак мусять мати все клерикальний ковнірець. Заказуємо священникам уживати сьвіцьких ковнірців і краватки, або ясных убрань.

(Правила РКЦ в Канаді, Вінніпег, Ман. 1915, стор. 22)

Фонд для непрацездатних священиків

Щоби священикам нашої єпархії, котрі з причини старости або недуги, яка опанує їх серед душпастирської праці, а не з їх легкодущности стануть на час, або досмертно нездібними до праці, забезпечити матеріальну поміч, заряджуємо, щоб кождий священик так свіцкій, як і монах в душпастирській службі, платив \$2.00 місячно до фонду німецьких священиків, почавши від 1-го цвітня 1915 р.

До заряду фонду буде вибрана окрема комісія зі священиків, котра випрацює відповідні статuti, а Ординарият постарає ся о затверджене сеї інституції в Римі.

(Правила РКЦ в Канаді, Вінніпег, Ман. 1915, стор. 33)

Східні священнослужителі, які їдуть в Америку чи Австралію, щоб піклуватися про вірних своїх обрядів

A Decree of the S. Oriental Congregation «regarding Oriental clerics, secular or religious, who go from Oriental territories or dioceses to North, Central, or South America, or to Australia, to minister spiritually to the faithful of their own rite in those places» is as follows:

6. Secular priests who have a wife shall not be admitted to exercise the sacred ministry in these countries, but only celibate priests or widowers. Widowers may, however, for just cause, be excluded by this Sacred Congregation from those dioceses and places in which they may have children living or in any way present; and the same is true of the adjoining localities.

(S.C.O., Decree 23 Dec. 1929, Canon Law Digest, Vol. I, p. 20-21)

Шлюб після пресвітерських свячень

Si quis autem presbyter post collatos Ordines, matrimonio iungi, aut prima uxore defuncta, secundas incestas nuptias inire praesumpserit;

per Episcopos a communione, atque altari arceatur, captivetur, et aliis paenis canonicis afficiatur, ut peregrinam, spuriamque coniunctionem abiiciat. Praeterea contra saeculares dominos, si qui sint, qui talibus patrocinium praestent iure agatur, tamquam contra perturbatores episcopalis iurisdictionis, et canonicae disciplinae violatores.

(Synodus Zamostena, an. 1720, tit. III, § 8)

Шлюб після пресвітерських свячень. Matrimonia contracta inter sacerdotes saeculares Ruthenos post susceptos ordines sacros, sunt nulla: et consequenter mulieres liberae remanent.

(S. Congr. S. Officii, die 21 martii 1631)

Шлюб після пресвітерських свячень. Lecto memoriali, quo Metropolita Russia petit declarari, an sacerdotes saeculares Rutheni, defuncta uxore, quam ante susceptos ordines sacros duxerant, ducentes aliam iam in ordinibus constituti sub spe dispensationis obtinendae, putantes sua matrimonia esse valida et non aliud malum ipsis afferre praeter suspensionem a divinis, sint omnino inhabiles ad contrahenda huiusmodi secunda matrimonia, et haec contracta sint nulla, Sacra Congregatio declaravit huiusmodi matrimonia susceptis ordinibus contracta esse nulla, et consequenter mulieres remanere liberas.

(S. Congr. S. Officii, die 21 maii 1931)

Шлюб після пресвітерських свячень.

Dubium 1: Quidam sacerdotes saeculares mortua uxore, duxerunt aliam sive virginem sive viduam in sacerdotio existentes, quam et nunc retinent et retinere volunt.

Dubium 2: Quidam ordinati in diaconatu caelibes, in diaconatu existentes duxerunt primam uxorem, et nunc petunt ordinari in presbyteros cum retentione uxoris.

Decretum ad 1-um: Negative.

Decretum ad 2-um: Negative.

Шлюб після пресвітерських свячень. Il Vescovo di Premislia Ruteno Unito, a cui fu data in amministrazione la diocesi di Ostrog, rappresenta

che l'arciprete di Dubora (Dubno?), luogo della detta diocesi, si trova da tre anni in qua sospeso per esser passato dopo la morte della prima moglie alle seconde nozze senza dispensa... Ricorre alla S. C. perché si contenti di supplicarne la Santità Sua, temendo che, quando gli sia negata la grazia, si unisca con i scismatici.

...Quoad dispensationem, lectum, cum nullo modo expediat novum hoc exemplum hactenus nunquam observatum aperire, sed scribetur Nuntio et Episcopo, ut omnes adhibeant diligentias ad eum aliis modis efficacioribus a praesenti statu removendum, et compellendum ut mulierem dimittat.

(S.C. de Prop. Fide, 22 febr. 1633, № 9)

Шлюб після священничих свячень

Якщо б якийсь священник відважився по прийняттю святих чинів, або після смерті першої жінки незаконно другий раз заключити подружжя, має бути усунений Єпископом від спільноти і від престолу, ув'язнений та іншими церковними карами обложений, щоб залишив чуже й неважне подружжя. Крім того, треба поступити згідно з правом проти тих світських панів, коли б такі знайшлися, що дають свою опіку таким, як проти таких, що порушують єпископську судовість і приписи церковного порядку.

(Замойський Синод, 1720, тит. III, § 8)

Питомці, які одружуються після закінчення семінарії

Ті ж питомці, котрі хочуть прийняти стан супружій, хай не відважуються це раніше зробити, ніж по належнім закінченні всіх богословських наук та відпущенні із Семінарії; теж саме треба розуміти про самі заручини, і то під карою недопущення до прийняття святих чинів.

(Львівський Синод, 1891, тит. VIII, гл. 2, ч. 14)

Сповідь священника

(Пастирський Лист, Станиславів, 1910)

Зобов'язується всіх священників під канонічним послухом не протягати сповіди поза місяць від послідної сповіди, хоч би навіть не було тяжкого гріха на совісти.

(Рішення і Розпорядження... в Станиславові від 1904-31 р., Лукач, Станиславів 1932, стор. 14)

Церковне правило

При відмовленню церковного правила обов'язують слідуючі норми:

- 1) Всі часті правила мається відмовити протягом одного природного дня, то є від опівночи одного дня до опівночи слідуючого дня. По впливі того часу не можна вже задоситьучинити обов'язкови денного правила. Правило належить відмовляти так: до полудня утреню і всі часи (1, 3, 6, 9), по полудни вечірню, повечеріє і полуднощницю. З оправданих причин вільно переставити сей порядок, пр. священник занятий до полудня пильними і важними справами, або предвиджує, що по полудні буде так занятий, що не зможе відмовити приписаної часті молитвослова.
- 2) Між поодинокими частями, що становлять цілість, може бути довільна перерва, пр. між вечірнею, а повечерієм. Але утреню належить відмовити одним тягом з першим часом, а третій час з шестим. В разі перерви (оправданої чи неоправданої) нема обов'язку повторювати з початку тої часті правила, ані псальму, чи навіть молитви, коли стих псальма, чи речення молитви кінчиться перед перервою точкою. Однак треба повторити перерване в середині речення.
- 3) Правило є устною молитвою, тому треба виразно устами вимовляти кожде слово, а не лиш очима перебігати друк молитов і псальмів, ані не поликати складів поодиноких слів. Вистарчає однак відмовляти по тихо.

- 4) Відмовлення правила є особистим обов'язком (*praestatio personalis*), тому має походити з доброї волі, а не якби з примусу.
- 5) Найвідповіднішим місцем до відмовлення правила є церков. Впрочім можна відмовляти в кождім місці, щоби лиш було вільне від зовнішніх впливів на розсіяння. Можна відмовляти клячу-чи, стоячи, сидючи, ходячи, а в разі слабости навіть лежачи.
- 6) Залишення правила з лінивства є тяжким гріхом і то не лиш тоді, коли опуститься ціле правило, але навіть один цілий час, або скількість йому відповідаючу.

(Львівський Синод. IV, титул III глава, точка 3 і 5, стор. 119-120).

- 7) Від обов'язку правила є вільні:
 - а) тяжко хорі, для котрих відчитування правила є неможливе або получене з великим трудом;
 - б) реконвалесценти, доки не прийдуть зовсім до сил;
 - в) перешкоджені через заняття з уряду, пр. цілоденне посіщення хорих в часі пошести, цілоденне слухання сповіди в часі реколекцій або місій, однак звичайне слухання сповідий в пасхальнім часі, чи при іншій нагоді, не звільняє від відмовлення правила (не має правної основи погляд, що заняття в душпастирській праці через вісім годин в однім дні звільняє від відмовлення правила);
 - г) через диспензу від Ординаріату, пр. із-за слабости очий. В усіх згаданих случаях, якщо не можна відмовити цілого правила, належить відмовити бодай якусь часть; коли не можна одної навіть части, пр. одного часа, нема ніякого обов'язку до відмовлення пр. одного псальма, чи молитви з правила.
- 9) Повечеріє велике в відмовленню церковного правила береться:
 - а) у вівторок і четвер сирного тижня,
 - б) в понеділок, вівторок, середу і четвер через цілий великий піст,
 - в) в понеділок і вівторок страстного тижня.

(Рішення і Зарядження ...в Станиславові від 1904-31 р. Лукач, Станиславів 1932, стор. 14)

Священничий одяг

(Зарядження в Станиславові 1924 р.)

Строго забороняється священикам носити світські одяги, кашкети, штильпи, жовті черевики і т.п. Короткого одягу можна виїмково уживати в часі прогульок у верхи гір.

(Рішення і Зарядження... в Станиславові від 1904-31 р. Лукач, Станиславів, 1932, стор. 38)

Обов'язок відмовляти часослов

Львівський Собор поклав на священиків обов'язок відчитувати часослов-правило кожного дня. Всі священики і діякони мають це робити. Вірні повинні молитися; ті, що одержали висші свячення, стають через свячення мужами молитви.

Львівський Собор подав теж правила, по яким треба відчитувати часослов кожного дня.

Єпископський Ординаріят вже давніше тут проголосив і поклав на всіх священиків обов'язок відчитувати щодня правило по приписам Львівського Собору.

Зараз з покликом на давніше зарядження і з покликом на приписи Львівського Собору зобов'язує всіх священиків і діяконів в совісті і під тяжким гріхом до щоденного відчитування цілого часослова по приписам Львівського Собора.

(Єпархіяльні Вісті, Філядельфія, рік XIX, серпень 1944, ч. 4, стор. 46)

Статут архієпархіяльного сенату священиків (проект)

These provisional Statutes will be revised in base of the ongoing experience which will be gained in the next years, and they could be made permanent after an evaluation period of three years.

1. The Archeparchial Senate of Priests (ASP) consists of fifteen member priests. The bishop may call as participants in a meeting also other priests.

2. Five of the fifteen members shall be ex officio members, such as the archeparchial protosyncellus (vicar general), the archeparchial econome, the archeparchial vicar judicial, the chancellor, or in their absence, priests appointed by the bishop.
3. The members shall be elected from these categories of priests:
 - 1) One from priests younger than 35 years.
 - 2) Two priests between 35 and 50 years of age.
 - 3) One from priests between 50 and 60 years of age.
 - 4) Two from priests between 60 and 70 years of age.
 - 5) Two from priests in active pastoral work older than 70 years.
 - 6) One from priests who have retired from active pastoral work.
 - 7) One from priests on pastoral assignments who are members of a religious institute.
4. These ten priests shall be elected in this manner:
 - 1) A list of all eligible priests, separated into age groups according to the categories listed in Art. 3, shall be forwarded to each priest.
 - 2) He will write in the names of twice the number of representatives assigned to his age group (1), (3), (6), (7), shall name two priests; the others four.
 - 3) Those receiving the larger or largest number of votes will be announced as senators, while the others, in order of the number of votes cast for each, shall be alternates, either to substitute at meetings for a senator who cannot be present, or to replace a senator whose membership has been discontinued for whatever reason.
5. The senators priests shall be in office for three years.
6. The priests senators shall elect among themselves a chairman, a vice-chairman and a recording secretary. These officers shall also constitute the executive board of the Senate in charge of preparing the agenda for the meetings.
7. The bishop in charge of the administration of the Archeparchy shall call meetings of the ASP when he needs advice in the establishing of pastoral policies or on rendering administrative decisions.
8. The senators will be notified in advance of the agenda in order to permit them to prepare themselves for an informed discussion.

9. Senators or other priests of the Archeparchy who wish that the Senate discuss certain matters shall notify so in advance the chairman of the Senate, who shall decide with the consent of the bishop in charge of the Archeparchy whether the question shall become part of the agenda of the next meeting.
10. The financial situation of the Archeparchy is at this time such that senators taking part in meetings are expected to be reimbursed for travelling expenses from the parish treasury.

Архиепархіяльна рада консульторів

1. With the establishment of the ASP, the Archeparchial Board of Consultors will retain only those functions which are explicitly reserved to it by law.
2. The Board of Consultors will be called to a meeting only when canon law orders the bishop to seek their advice or consent.
3. The number of consultors shall be eight members and two alternates. All ten shall be called to the meetings, but only the eight members, or if they are impeded, the alternates, will cast votes.
4. The protosyncellus (vicar general), the head priest of the cathedral and the archeparchial economo are by law ex officio members. The other consultors will be appointed by the bishop from among the priests who are not members of the ASP.
5. The bishop may call the Board of Consultors and the ASP to a joint meeting.

*(Архиепархіяльні Вісті, Філядельфія, рік LI,
Листопад 1976, ч. 4, стор. 28-29)*

Остання воля священика

Беручи до уваги думки, що їх висловлювали Впр. і Всч. Отці під час минулорічних Деканальних Соборчиків, та по засягненні ради Впр. і Всч. ОО. Конзульторів, Єпископський Ординаріят оцим зобов'язує

кожного священика Філядельфійської Екзархії зробити завіщання (тестамент) й повідомити Єпископську Канцелярію, де те завіщання є зложено, зглядно, прислати до Єпископської Канцелярії те завіщання в запечатаній коверті до переховання.

Це розпорядження слід виконати безпроволочно, а найдалше по день 31. травня 1958 р.

(Епархіяльні Вісті, Філядельфія, рік XXXIII, лютий 1958, ч. 1, стор. 16)

Остання воля священика

Є такий Божий правопорядок, що кожна людина приходиться на цей світ, а по якомусь часі мусить відійти з нього. Цьому правопорядкові підчинені також священики. І до них приходиться ангел смерти, не питаючись, чи вони мають упорядковане своє останнє завіщання та правильний запис своїх поліс, чи ні.

Бували випадки, що священики не допильнували своїх записів, а коли невблагана смерть ненадійно прийшла, то не було чим оплатити їх похорону, бо гроші були записані на свояків, які не хотіли вирівняти довгу свого померлого родича. Тоді треба було розпорядити збірку в деканальних парохіях на покриття коштів похорону.

Беручи це до уваги, Митрополичий Ординаріят доручає, щоб усі Високопреподобні і Всечесні Отці сумлінно перевірили свої завіщання та ще за життя приділили частину своїх грошей на покриття похорону, щоб по смерті не були для нікого тягарем та не лишали по собі прикрої пам'яті.

(Архиепархіяльні Вісті, Філядельфія, рік XIII, серпень 1967, ч. 3, стор. 58)

Часослов не обов'язковий, але настійно рекомендується

73. Singuli sacerdotes officium divinum sub peccato gravi recitare non tenentur, licet Ecclesia instanter hoc sacerdotibus commendat. Nihilominus presbyter s. Missam celebraturus Horam nonam, Vesperae, Matutinum vel officium ante s. Liturgiam recitare tenetur.

74. Tempore laboris apostolici valde onerosi, Concilium officium divinum ad dimidium horae abbreviare permittit.
75. Sacerdos, qui totum officium divinum secundum typicon ecclesiasticum recitare consuevit, specialem benedictionem Dei Optimi Maximi et gratiarum abundantiam a coelis obtinere meretur.
76. Insuper sacerdotibus valde commendatur, ut Psalterium relegant necnon preces matutinas et vespertinas simulque officium ante s. Synaxim, quae omnia in breviario continentur, devote recitent.

(Decreta I Concilii ab Apostolicae Sedis Exarchis Ritus Byzantini-Slavi diebus 18-19 mensis septembris 1940 Leopoli peracti)

Рекомендоване читання Святого Письма

Unusquisque sacerdos totam S. Scripturam Novi Testamenti saltem durante biennio et Veteris Testamenti quadriennio perlegat.

(Decreta I Concilii ab Apostolicae Sedis Exarchis Ritus Byzantini-Slavi diebus 18-19 mensis septembris 1940 Leopoli peracti)

Рекомендовані річні реколекції

78. Sacerdotes, in quantum fieri potest, unoquoque anno exercitiis spiritualibus vacent, quae vulgo in Oriente slavico «hovinnia» nuncupantur. Huiusmodi «hovinnia» fidelibus quoque, pro posse, in prima Quadragesimae hebdomade instituere oportet.

(Decreta I Concilii ab Apostolicae Sedis Exarchis Ritus Byzantini-Slavi diebus 18-19 mensis septembris 1940 Leopoli peracti)

Змішання в політиці не рекомендується

87. Sese rebus politicis immisceri sacerdotibus severe interdicitur, sicuti nec Exarchae ipsi iisdem immiscentur, debitam submissionem omni potestati civili in territorio USRS praebentes.

(Decreta I Concilii ab Apostolicae Sedis Exarchis Ritus Byzantini-Slavi diebus 18-19 mensis septembris 1940 Leopoli peracti)

Як вбиралося в старовину українське духовенство

Зовнішній вигляд духовенства на Україні, рахуючи може всього з півтори сотні років тому назад, був зовсім відмінний від теперішнього. А саме, духовенство наше носило тоді на своїх уборах традиції старохристиянських часів, – ниніж московська церква прищепила на Україні свої одежі, забрані нею від нових греків, а греками взяті від мусульманських духовних осіб, як про то зовсім отверто говорять і форми самих одеж, і навіть російські богослови, як от Еп. Порфирий Успенський в своїй «Книгѣ бытія моего».

В правдивості того, що духовенство на Україні вбирало ся колись инакше аніж тепер, переконують посьвідки літературні, а головним чином, пам'ятники старої штуки.

Самий старий образ сьвященика християнського маємо ми в катакомбах Калліста в Римі на найдавнішій іконі Евхаристії. Там сьвященик вбраний в одежу філософів, що підтверджує ся житєписами св. Отців: Арістїда Атенського, Григорія Чудотворця й инш. (див. Н. Покровській: Очерки християнської иконографії, рис. 23). Знов аналогічний образ знаходимо в мальовилах теж ранньої церкви св. Юрія в Солуні (Кондаковъ Н. «Македонія» СП. 1909 р., рис. на ст. 83-84). Інші пам'ятки старохристиянської штуки дають ще багато других образів, де виступають християнські сьвященики і єпископи, – тільки не в звичайних убранях, а в церковних (мозаїки й фрески церк. Равенських, Римських і т.д.).

Одежу, змальовану на «Евхаристії» з катакомб Калліста, затвердили для сьвященних особ канони церковні (27 правило Трулльського Собору, р. 691), а в подробицях її описав Семен Солунський в своєму: «De Sacris Ordinationibus» (у Міня в «Патрольоґії» т. 155, ст. 336).

Спершу се був звичайний античний гіматій, що закривав собою усе тіло. Пізніше в Візантії і Західній імперії його прозвали «каввадієм» і став вже він подібним до дияконського стихаря, лиш без прорізу на переді; післяж, через прорізання переду, він дістав поли, які застібали ся на гудзики від гори аж до споду.

Отсей то кафтан з додатком ще верхнього убрання для урочистих випадків був прийнятий для духовенства у християн всіх східних і західних церков, і від них занесений був на Русь. А що справді духовенство Сходу й Заходу не знало тоді різниці в убраннях, про то свідчать вже й руські джерела, з яких видно, що руські миряни не відрізняють греків від латинів, і звертають ся в своїх релігійних потребах і до грецьких священиків і до латинських (пор. «Вопросы Кирика і Іулитты», шлюби руських з латинами й т.п.).

В ту пору як Русь хрестила ся, Схід і Захід ще являли з себе «Єдину соборну й апостольську церкву»; через те вплив Заходу на Руси був такий засильний як і грецькі впливи.

Як би там не було, а руське духовенство вбирало ся тоді так само як Греки, як і латини і затримувало ще ту свою первохристиянську одягу цілі віки до XVI в. на Московщині й XVIII в. на Україні, від коли (після остаточного поділу Церков і зрабовання Царграда Турками) Русь, замішана до суперечок між Греками й Римом, солідаризувала ся більше з першими, забравши від них широкорукавні «одежди по подобію (греческихъ) рясь» (Постановл. Московск. Собора 1675 при патр. Іакимі).

Як виглядала на Руси одяга духовних особ перед тим, можна бачити з мініатюр старих літописів (див. «Радзивилловская или Кенигсбергская лѣтопись» л. 88, 202-й д.), з Житий святих (Лицевое житіє Сергія Радонежскаго конца XVI в., М. 1853), та західних гравюр, вибитих з приводу Фльорентинської унії р. 1439 (Elucidarium Сакрана; див. у Д. Ровинського в «Рускихъ народныхъ картинкахъ»), де теж були й руські духовники з московським митроп. Ізидором на чолі.

Там всюди бачимо довгу одягу з маленьким комірцем, вузькими рукавами, застібнуту на довгий ряд гудзиків, акурат таку, як носить тепер католицьке духовенство.

Цілком однаково вбрані з римським духовенством були й українські православні та уніятські духовники XVI-XVIII вв., – що, уважаючи на тодішню страшенну боротьбу з латинством, можна з'ясувати лише традицією; інакше – як би руське духовенство могло вбрати ся в одягу своїх противників?

Що се, справді, було так, послухаймо, як описує вигляд нашого духовенства в XVII в. Павло Аленський – чужоземець араб, котрого зовнішність українських пастирів дуже вражала, бо тут в православній стороні, в дієцезії східного патріярха він сподівався зустріти щось інше.

Про черців Печерського монастиря в Києві сей подорожник пише: «всі вони носять чорні суконні ковпаки з чорним міхом, вибленим наче оксамит. Крепи у них дуже великі, спускають ся на очі й застигають ся гудзиками під бородою; коли при службі вони скидають з голови клобуки, то вони висять у них за плечима, як у капуцинів, тільки краще як у них (капуцинів) і єзуїтів, хоч, правда, їх убрання і мантиї схожі. Так само вбирають ся їхні (козацькі) архимандрити, митрополит і єпископи» (Путешествіє Антіохійск. патр. Макарія въ XVII в. въ Москву, Архид. П. Аленскаго, ст. 44).

Як видно, Павло Аленський зазначає тут близькість убрання сучасного єму українського духовенства до убрання єзуїтів і капуцинів.

Можна було б і не повірити сему свідкови, як би не була відомо його правдивість, але крім того його слова підтверджують ся сучасною штукаю і не тільки українською.

Перш за все в західних одежах представлені руські духовники на медалі, вибитім папою на пам'ятку прилучення української церкви до унії з Римом р. 1595 (див. в «Ілюстров. історії України» М. Грушевського, рис. 205), а коли би хто схотів сей образок, роблений католиками, тлумачити на той лад, що тут представлені не православні, а уніятські особи, то на се відповісти треба, поперше, тим, що уніяти, приставши до Риму, заховували свій обряд і зовнішність цілковито, а по-друге – правдивість такого зображення руських осіб духовних підтвержують і другі сучасники зовсім католицько-православними змаганнями не заінтересовані.

Таким був голяндський (голендерський) художник XVII в. Абрагам Вестерфельд, котрий, відвідавши Україну при Богдані Хмельницькому, зробив був ряд рисунків сучасного Києва і київських св'ятинь, де є представлені й православні духовні особи – в щоденних

і святочних убраннях – довгих мантиях, реверендах з запиналами, поясах і з голеними лицами та гуменцями на головах (див. М. Смирновъ, «Рисунки стараго Кіева» тб. I. р. 2, тб. II. р. 2, тб. IV. р. 2; тб. V. р. 1; тб. VIII. р. 2; тб. XIII. р. 1-4. Теж в «Історії України» М. Грушевського, К. 1910 р., 229-232).

Вестерфельд робив свої рисунки з натури і їх правдивість визнають такі авторитетні знавці, як проф. Н. Петров («Новооткрытый альбомъ видовъ и рисунковъ достопримечательностей Кіева» в «Тр. Кіевск. Дух. Акад.» 1905, №7). Однаково Вестерфельд малює своїх духовних персонажів не тільки в Київі, а й по других місцях (Смирнов, табл. IV, 2; V, 1; VIII, 2; і т.д.). Справедливість образів Вестерфельда підтверджуєть ся також сучасними портретами: на однім рисунку Вестерфельда виступає, напр., митр. Сильвестер Косів – там його малює художник без бороди, в мантиї й з жезлом (тб. IV, рис. 2). А що справді се митрополит, то видно по одежі митрополита Петра Могили на портреті в книзі Яблоновського («Akademia Kijowsko-Mohilanska», Krakow 1899-1900, ст. 126).

Нарешті, пам'ятки української штуки. Проїняті впливами заходу, майстрі українські-гравери й малярі, малюючи преподобних отців на стінах церков і на рухомих образах, одягають їх в звичайні убрання сучасного духовенства і тим самим дають можливість перевірити посвідки других пам'яток, що йно були тут згадані.

Такі перш за все деякі образи святих в роботах Леонт. Тарасевича, відомого українського гравера XVII в., першого офортиста на цілій Русі (див. його Нестора Літописця в «Патерику Київопечерському» р. 1702. Є вид. в «Народныхъ картинкахъ» Д. Ровинського, ч. 1), далі образи з початку XVIII в. св. Івана, Сильвестра, Василя, Філярета и др. архимандритів Печерських в великій церкві Київської Лаври (див. фотографії в журн. «Искусство и художественная промышленность» за р. 1900, № 7, рис. 11-13); образок «Благодать Божя» з книжки: «Итіка ієрополітика сімволами и пріуподобленіи із'яснена» (Київ 1712 р., СП. 1724, Львів 1760 р., л. 19 об.), де Дух святий сходить на священника, убраного по капуцинському, а також

другий образок з тоїж книжки: «Честь сину духовному», де священик представлений сидячим на березі річки з вудкою в тійж одежі (л. 25 об.), далі ритовини в «Патерику Печерському» 1661 р. (л. 204, 211), в «Требнику» Петра Могили 1648 р. (л. 347, 916 священик з голоною бородою), давні портрети (нпр., портрет о. Андрія Самборського при плузі, виданий в «Альбомъ выставки Харьковскаго Археологическаго съѣзда», Харьковъ 1902 тб. XXX) й т.д.

Всюди тут здибаємо на православних і уніятських духовниках мантиї, як у капуцинів, реверенди, часом голені лиця й вистрижене гуменце (стефанос).

Придивляючись ближче до сих убрань, треба сказати за них ось що: Мантиї були не тільки іншого крою, аніж тепер, а ще й мали «істочники», як про то сповіщає Павло Аленський («Мантиї їхні мають сині пасма на грудах і коло ніг, як то звичайно буває на мантиях архереїв», ст. 44); інші одежі були довгі «до глезна», як заповіщено в «Поученій святительскомъ къ новопоставленному іерею» (в «Типиконі», а також у Сільвестра Косова: «о хиротоніи, сирѣчь о рукоположеніи святительскомъ на новопоставленномъ іереи» 1652 р. видрук. в «Зорі Галицькій» за 1884 р.) з вузькими рукавами і на гудзиках (таку довгу одержу, застібнуту на гудзики, носив в Соловецькому монастирі останній Кошовий Запорозький Петро Кальнишевський); теперішньої рясни (лат. Vado-vasus) в поясненню «рясний» (рясні поли й рукави) не було, а звала ся тим іменем римська реверенда, котру Іван Вишенський прирівнював до міха (Огоновский, Історія літерат. рускої І. 14), і котра, справді, на сучасних малюнках виглядає мішковатою з крилами або з запиналом. Сю одержу, до речі мовити, досі ще зберігають старовіри великороси, котрі відстоюють її укупі з іншою до Никонівською старовиною (пор. портр. протоп. Аввакума, або одержу на «Страннику» Нестерова).

На головах духовенство носило в старовину капелюх, в краї котрого протягували ся шнури, що коло шиї зшивали ся докупи кінцями, від яких звисала китиця. Під капелюхом священик

завше мав шапочку, що вкривала собою гуменце (як у католицьких сьвящеників і черців) і уважала ся найпершою приналежністю духовної особи («кто ударить попа й попадетъ по шапочкѣ, тотъ подвергнется большому взысканію и должен заплатитъ попу безчестіе» Чт. О. Ист. и Древн. 1864, Апр. 351). Іван Вишенський звав сю, здаєть ся, шапочку у черців «каптуром іли страшилом» (Огоновский, Історія літератури рускої ч. 1, ст. 141), а Павло Алєнський – «ковпаком» (Путеш. Патр. Антіох. Макарія, ст. 16-17, 44), при чім сей зазначив, що його дядько-патріярх уважав такий убор непідхожим для себе, бо на сході архереї пов'язували свої голови хусткою, як чалмою).

Судячи по картинам Вестерфельда й інш., стародавні українські сьвященики не були подібні на нинішних і зачісами своїх кіс. Вони застригали свою голову, часом полишаючи кругом голови волося тільки пальців на два, так, щоб з них вийшов вінець на згадку тернового вінка на Христї. У Греків й на Русі північній сей звичай тримав ся до XVIII в. (як каже Голубінский, «Істор. Церкви», ч. 1, 417), а на Заході заховав ся до нині. Образи таких зачісів на Русі див. в фресках Спасо-Нередицької церкви в Новгороді (XII в.).

Так само і давня загально-християнська іконографія давала своїх святих без борід. Є ся риса й на деяких пам'ятках старої української штуки («Требник» П. Могили 1646 р., Патерик Печерський 1661), які треба розуміти так, що ношене борода було тоді для духовенства не обов'язковим, як не є се зараз обов'язковим в церквах південно словянських, або як не вимагає обов'язкового голєння лиця від свого клиру східнього обряду церква Римська.

Треба ще згадати у старого українського духовенства хрести, про які допоминаєть ся Павло Алєнський, і котрі є на стародавніх портретах (пор. численні портрети в Музеї Київської Духовної Академії). Про них згадує й Лазар Баранович в своїй «Книзі смерти» (Kniega smierci, Київск. Стар. 1808, VIII, 229). Митрополити київські, окрім того, мали аж дві панагії на грудях відповідно до тодішнього свого титулу: «Митрополита Київського і усеї Руси».

Були ще пояси та священницькі жезли (патериці). Пояси є на картинах Вестерфельда, Тарасовича й инш. Їх досі носить Московське духовенство і уніятські священники Галицької України. Про жезли ієрейські згадує Павло Аленський (ст. 14, 44), вказуючи, що вони були бамбусові з срібними верхами і з острими кінцями на взір списа. Треба додати до сего всього, що в старовину, як і тепер ще, по тим патерицям священницьким люде вгадували про жите чи про смерть слабого, коли до него съвященик приходив у духовній потребі (Подольск. Епарх. Вѣдом, 1884, № 34).

Зо всього приведеного дізнаємо ся, що духовенство наше в старовину вбирало ся таки не так, як теперішне, бо зовнішній вигляд його був близький до духовенства Церкви римо-католицької, і то було наслідуюванем первісних християнських часів, затриманим досі московськими старовірами, а почасти й українськими уніятами в Галичині, у яких стара Русь жиє ще не лише в обрядах, а й в душі (С. Петербург 10. X. 1912, К. Широцький).

(Нива, Львів, ч. 21-22, рік. IX, 1912, стор. 635)

Капелани

Юридична фігура

c. 163. Chaplains are appointed by the Metropolitan for the benefit of ecclesiastical institutions other than parishes; they should, therefore, readily accede to the reasonable wishes of the superior of the institute to which they are assigned in regard to the time and to the temporary or permanent changes in their schedule.

c. 164. Chaplains are in charge of the institutional oratory insofar as the observance of all liturgical regulations are concerned. However, permission for celebrating in the oratory or chapel can be granted to a priest from another eparchy only by the superior of the institution. It is the chaplain's right and duty to approve a priest who desires to

celebrate, but whose standing in his diocese or religious institute is unknown and has to be investigated.

c. 165. Although chaplains enjoy ecclesiastical jurisdiction over those members of the institution who are residing on its grounds, they must strictly refrain from intervening in the external or internal affairs of the institution.

c. 168. Chaplains do not have an exclusive right to celebrate services at the institution. The superior may invite other priests of the Archeparchy to officiate at the services. However, priests of another jurisdiction, of any Catholic rite whatsoever, may be invited only after the chaplain has been afforded the opportunity to voice objections. If such priests are invited to preach, but do not have the necessary faculties from the Metropolitan, they must make application to the Chancery.

c. 169. The superior of the institution has the right to select a retreat master, who shall obtain the approval of the Metropolitan at least two weeks before the exercises are scheduled to begin.

c. 170. Requests for the celebration of the Divine Liturgy or other services made to the institution as such, and not to individual members in their private capacity, must be handed over with their respective stipends to the chaplain, who is to take care of their celebration at once.

c. 175. Chaplains shall not permit the faithful, adults as well as children regularly to assist at the Divine Liturgies celebrated in the oratory on Sundays and holy days, but shall direct them to attend their parish churches, unless they are living on the grounds of the institution. Exceptions to this regulation can only be granted by the Metropolitan.

Канікули

c. 176. Chaplains of institutions are to receive an annual paid vacation of one month; it is the duty of the chaplain to provide a substitute priest during his absence, who shall be remunerated by the institution.

Правило

Правило св. Пахомія

Повне правило св. Пахомія складається: начало обичне, прийді-те..., Помилуй мя Боже., Вірую..., 100 разів Ісусова молитва: «Господи Ісусе Христе, Сине Божий, помилуй мя грішного, Достойно єсть..., Отпуст».

(Це можна заміняти за ціле Церковне Правило, Гл. П-П Митр. Андрея, Йорктон 1960, стор. 436)

Правило не співається дяками без священника (Зарядження в Станиславові 1923 р.)

Забороняється дякам відправляти утрєню або вечірню без священника з причини, що деякі священники, їдучи в неділі і свята до дочерних церков, дозволяли дякам відправляти в матерних церквах утрєню, а вірні присутні тоді в церкві, думають, що задоситьучинюють своїм релігійним обов'язкам.

(Рішення і Зарядження... в Станиславові від 1904-31 р., Лукач, Станиславів, 1932, стор. 3)

Окремі літургійні відправи на просьбу цивільної влади (Зарядження в Станиславові 1923 р.)

Епп. Ординаріят строго заборонює відправляти надзвичайні богослужєня на домагання світських властей. Такі богослужєня можуть бути відправлені за згодою і на зарядження церковної власти. Рівнож не вільно з амвона відчитувати ріжні оголошенєня, надсилані світськими урядами. Амвон не є бюром оголошенєнь.

(Рішення і Зарядження... в Станиславові від 1904-31 р., Лукач, Станиславів, 1932, стор. 36)

Обов'язок читати Молитвослов

Львівський Собор поклав на священників обов'язок відчитувати часослов-правило кожного дня. Всі священники і діякони мають це робити. Вірні повинні молитися; ті, що одержали висші свячення, стають через свячення мужами молитви.

Львівський Собор подав теж правила, по яким треба відчитувати часослов кожного дня.

Єпископський Ординаріят вже давніше тут проголосив і поклав на всіх священників обов'язок відчитувати щодня правило по приписам Львівського Собору.

Зараз з покликом на давніше зарядження і з покликом на приписи Львівського Собору зобов'язує всіх священників і діяконів в совісті і під тяжким гріхом до щоденного відчитування цілого часослова по приписам Львівського Собора.

(Епархіяльні Вісті, Філадельфія, рік XIX, серпень 1944, ч. 4, стор. 46)

Нижчі свячення

Служіння читця і аколїта

(CCCB Decree No. 16)

In accordance with the prescriptions of Canon 230 § 1, the Canadian Conference of Catholic Bishops hereby decrees that if laymen who are not candidates for the diaconate or the priesthood are to be admitted to the ministries of Lector and Acolyte, they must be 21 years of age.

In addition, they are to have a serious Christian life and a recognized human maturity a good reputation which would enable them to assume that responsibility for a community; and must be able to cooperate with others and have acquired the competence necessary to exercise the intended ministry.

(Коментар) Decree № 16, approved by the Conference, October 1986, and confirmed by the Apostolic See, April 25, 1987 (Congregation for

Bishops – Prot. No. 6/84) applies in those instances where a layman is being instituted Lector or Acolyte.

Where a candidate to the diaconate or priesthood is concerned, the general regulations presently in effect would continue to be observed.

Сучасні правила щодо духовенства

*Синод Єпископів Української Греко-Католицької Церкви,
м. Львів, 1996 р.*

6. Стверджуючи факт надто молодого віку кандидатів до семінарії, Синод Єпископів визначає вік прийняття до семінарій в Україні на 17 років життя. Синод пропонує, щоб перший рік був підготовчим для оцінки кандидатів перед шестилітніми богословськими студіями. Поручається Академічній комісії розробити програму цього підготовчого року для кращої інтелектуальної християнської духовної підтримки.
7. Синод Єпископів поручає ректоратам семінарій обов'язково подбати про відповідну психологічну і фізичну перевірку як кандидатів до навчання, так і кандидатів до свячення.
14. Єпископам слід брати під увагу рекомендації ректорів семінарій щодо кандидатів до семінарії і шанувати рішення ректорату відносно кандидатів до свячень.
15. Доручається нашим Єпископам, щоб вони в міру можливостей сприяли обмінові питомцями і священиками з України та з поселень для збагачення пасторального досвіду і духовного зближення з матірною Церквою.
16. Де є потреба, Єпарх може подбати про створення можливостей для богословських студій і підготовки до душпастирювання осіб пізнього покликання до священичого служіння (кан. 344, 4).
17. Синод Єпископів рекомендує дбати про те, щоб ректорати семінарій заохочували кандидатів до священичого служіння там, де є найбільша потреба Церкви.

18. У духовних семінаріях треба виховувати семінаристів, щоб були глибоко віруючими, побожними, відданими праці для Церкви і свого народу.
19. У вихованні нинішньої української молоді, як і семінаристів, вимагається особливо плекання чесноти мужности та готовності до самопожертви. Поштовхом до цього плекання повинна бути любов до Бога і практична любов до ближнього.
20. У семінаріях та духовних інститутах нашої Церкви поручається плекати повне усвідомлення вартости – заохоти і практичного приготування питомців до священства в неодруженому стані, подаючи його як ідеал всецілої посвяти Христові і Його Церкві.
21. Згідно з каноном 373 ККСЦ і постійною традицією християнського Сходу про одружене і неодружене священство, Синод Єпископів доручає зберігати давню традицію одруженого духовенства в нашій Церкві.

(Рішення і постанови Синоду Єпископів Української Греко-Католицької Церкви, який відбувся у Львові в днях 14-21 жовтня 1996 р. Б., https://risu.org.ua/ua/index/resources/church_doc/ugcc_doc/44216/)

**Митрополичий Синод, сорок друга сесія,
м.Львів, 17-18 грудня 2008 р. Б.**

6. Для покращення душпастирської обслуги емігрантів та заробітчан доручити священикам Києво-Галицького Верховного Архиепископства УГКЦ зібрати інформацію про те, хто з їхніх парафій виїхав на заробітки, та до кінця січня централізувати її в єпархіях (екзархатах).

(Рішення і постанови Сорок другої сесії Синоду єпископів Києво-Галицького Верховного Архиепископства Української Греко-Католицької Церкви, яка відбулася у Львові в днях 17-18 грудня 2008 р. Б., http://news.ugcc.ua/news/publ%D1%96kuiemo_postanovi_sorok_drugoi_ses%D1%96i_mitropolichogo_sinodu_55590.html)

*Синод Єпископів Києво-Галицького
Верховного Архиепископства УГКЦ,
Львів-Брюховичі, 20-21 жовтня 2009 р. Б.*

5. Для запровадження спільної практики щодо іспиту для надання юрисдикції на сповідь всі єпархи та екзархи Києво-Галицького Верховного Архиепископства УГКЦ повинні:
 - А) обов'язково його проводити;
 - Б) рекомендувати робити його перед уділенням святої тайни Священства.
6. Доручити кожному правлячому єпископові Києво-Галицького Верховного Архиепископства УГКЦ простудіювати зі своїми священниками у єпархіях питання іспиту для священників у перші п'ять років священства та розглянути це питання на наступній сесії Митрополичого Синоду.
7. Нагадати правлячим єпископам Києво-Галицького Верховного Архиепископства УГКЦ про необхідність проведення формаційно-братерських зустрічей для священників упродовж 5-10 років священства.

*(Рішення і постанови Сорок сьомої сесії Синоду єпископів Києво-Галицького Верховного Архиепископства Української Греко-Католицької Церкви, яка відбулася у Львові в днях 20-21 жовтня 2009 р. Б.,
<http://www.christusimperat.org/uk/node/20208>)*

*Синод Єпископів Києво-Галицького
Верховного Архиепископства УГКЦ Львів-Брюховичі,
23-24 жовтня 2010 р. Б.*

7. Доручити усім нововисвяченим єреям Києво-Галицького Верховного Архиепископства щодня у перший тиждень після свячень служити Святу Літургію. У виконанні цього припису взяти до уваги рекомендовані Синодом літургійні намірени.

*(Рішення і постанови Сорок дев'ятої сесії Синоду єпископів Києво-Галицького Верховного Архиепископства Української Греко-Католицької Церкви, яка відбулася у Львові в днях 23-24 жовтня 2010 р. Б.
<http://www.christusimperat.org/uk/node/26305>)*

***Синод Єпископів Української Греко-Католицької Церкви,
Львів- Брюховичі, 25-31 серпня 2005 р. Б.***

1. Для опрацювання єдиної програми виховання священиків в Українській Греко-Католицькій Церкві:
 - 1) створити Комісію священичої формації у складі ректорів семінарій УГКЦ, включно з ректорами семінарій монаших чинів та навчальних закладів нашої Церкви в Римі;
 - 2) від імені Синоду доручити опікуватися цією Комісією Владиці Софроніві (Мудрому), Владиці Лаврентієві (Гуцуляку), Владиці Давидові (Мотюку) і Владиці Володимирові (Ковбичу).
 - 3) у разі потреби фізичної присутності на засіданні когось із вищезгаданих ректорів правлячий архієрей повинен фінансувати його прибуття на засідання Комісії.

(Рішення і постанови Синоду єпископів Української Греко-Католицької Церкви, який відбувся у Львові (Брюховичах) в днях 25-31 серпня 2005 р. Б.)

***Синод Єпископів Української Греко-Католицької Церкви,
м.Львів (Крехів), 1-8 вересня 1999 р. Б.***

3. Якщо священик переходить до іншої єпархії, потрібні такі документи:
 - 1) прохання священика про перехід;
 - 2) письмова згода владики, який приймає цього священика на означений час;
 - 3) письмова характеристика;
 - 4) лист про прийняття на означений час;
 - 5) відпускний лист на означений час.
4. Припинити зараховувати на навчання до духовних семінарій одружених кандидатів та не допускати одружень під час навчання в цих закладах.

(Рішення і постанови Синоду єпископів Української Греко-Католицької Церкви, який відбувся у Львові (Крехові) в днях 1-8 вересня 1999 р. Б.,

<http://old.ugcc.org.ua/ukr/documents/resolution/resolution1/1999/>)

*Синод Єпископів Києво-Галицької Митрополії
Української Греко-Католицької Церкви,
Львів (Брюховичі), 16 січня 2006 р. Б.*

7. Нагадати священнослужителям Києво-Галицької Митрополії Української Греко-Католицької Церкви про те, що згідно з канонам 385, частина 2 Кодексу канонів для Східних Католицьких Церков їм заборонено займатися фінансовими операціями й торгівлею особисто або через інших, чи то для власної користі, чи інших. Ця заборона стосується також фінансової діяльності у галузі страхового бізнесу.

*(Рішення і постанови Синоду Єпископів Києво-Галицької Митрополії
Української Греко-Католицької Церкви,
який відбувся у Львові (Брюховичі) 16 січня 2006 р. Б.,*

http://ugcc.ua/official/official-documents/postanovy_arxiepyskopskoho_synodu/postanovi_pozachergovoi_ses%D1%96i_sinodu_yepiskop%D1%96v_kiievogalitskoi_mitropol%D1%96i_ugkts_70009.html

Анотація

У цій публікації представлено вибірку з Джерел права Української Греко-Католицької Церкви, яка є частиною більшої збірки. Матеріали стосуються теми священнослужителя та представлені мовою оригіналу. Зі слів знавця церковного права отця Андрієшина, цю збірку готував єпископ Єронім Химій (1919-1992). В наступних числах «Метрону» плануємо публікацію інших джерел.

Jeronim SHIMY, Mychajlo DYMYD

Some Fragments of Sources of Law of Ukrainian Greek Catholic Church about a Ministry

This article represents some fragments of sources of law of UGCC, that are one of the part of full collection. The materials are related to the person

of ministry and represented in language of original. According to the connoisseur of the Canon Law of priest Andriyshyn, this collection was prepared by Bishop Jeronim Chimy (1919-1992). The other parts of full collection are planned to be published in the following issues of *Metron*.

ОСНОВНІ ВИКОРИСТАНІ ДЖЕРЕЛА

- Епархіяльний вістник*. Вінніпег 1924-1928; *Канадійський Епархіяльний Вістник*. Вінніпег 1929-1948.
- Епархіяльні Вісті*. Філядельфія 1924-1958; *Архиепархіяльні Вісті*. Філядельфія 1959.
- Корчагін Клим. *Карне право Української Католицької Церкви*, Рим 1981.
- Лукач Симеон. *Рішення і Зарядження Єпископського Ординаріату в Станиславові від 1904 до 1931 р.*, Станиславів 1932.
- Львівські Архиепархіяльні Відомости*, 1889-917, 1918-1942.
- Нива*, Львів 1904-1939.
- Определения Владимирского собора 1274 года // сайт: *Русская Древне-православная Церковь*, <http://ancient-orthodoxy.narod.ru/doc/1274.htm>. Дата звернення 14.11.2017.
- Письма-Послання Митрополита Андрея Шептицького ЧСВВ з часів німецької окупації*. Част. 2, Йорктон (Саск.) 1969.
- Правила Русько-Католицької Церкви в Канаді*. Вінніпег, Ман. 1915 // David Motiuk. *Eastern Christians in the new world: an historical and canonical study of the Ukrainian Catholic Church in Canada*. Ottawa 2005, р. 233-310.
- Провінційний синод у Замості 1720 року Божого. Постанови*. Івано-Франківськ 2006.
- Рішення і постанови Синоду Єпископів Української Греко-Католицької Церкви // сайт: *Релігійно-інформаційна служба України*, https://risu.org.ua/ua/index/resources/church_doc/ugcc_doc. Дата звернення 14.11.2017.
- Сборникъ Памятниковъ по исторіи Церковного Права, преимущественно русской церкви до эпохи Петра Великого* / В. Н. Бенешевичъ. Вип. II, Петроградъ 1914.
- Тимчасові Епархіяльні Статути Філядельфійського Апостольського Екзархату Візантійського Обряду в ЗДА*. т. 1, кн. I., Філядельфія 1953.

- Три Синоди Перемишльські й Епархіальні Постанови Валявські в 17-19 ст. Єп. Григорій Лакота. Перемишль 1939 // Сайт: Дрогобицька Духовна Семінарія блаженних священномучеників Северіяна, Якима та Віталія, проект «Оцифрована спадщина», https://drive.google.com/file/d/0B4SuKEC3mv_fdkEyUVdqUW9xcDQ/view. Дата звернення 15.11.2017.
- Acta et Decreta Synodi Provincialis Ruthenorum Galiciae habitae Leopolia a. 1891. Romae 1895.*
- Bullarii romani continuatio summorum pontificum Clementis XIII, Clementis XIV, Pii VI, Pii VII, Leonis XII, Pii VIII [et Gregorii XVI], Leonis XII. Annum primum ad tertium. Vol. XV, Romae 1854.*
- Canadian Conference of Catholic Bishops, Decrees. The canon law digest: officially published documents affecting the Code of canon law. Milwaukee: Bruce Pub. Co.*
- Codificazione canonica orientale. Fonti. Fascicolo XI – Ius particulare Ruthenorum. Tipografia Poliglotta Vaticana 1933.*
- Decreta Concilii ab Apostolicae Sedis Exarchis Ritus Byzantini-Slavi diebus 18 et 19 /5 et 6 vet. styli/ mensis Septembris A.D. 1940 Leopoli peracti // Іван Хома. Собори Екзархів у Львові 1940-1941. Богословія, т. 44, кн. 1-4, Рим 1980, с. 155-164.*
- Paska Walter. Sources of Particular Law for the Ukrainian Catholic Church in the United States. Washington 1975.*
- Sacra Congregatio pro Ecclesiae Orientali, Decretum Cum data fuerit, 1 martii 1929, AAS 21 (1929) 152-159; Sacra Congregatio pro Ecclesiae Orientali, Decretum Qua sollerti, 23 decembris 1929, AAS 22 (1930) 99-105; Sacra Congregatio pro Ecclesiae Orientali, Decretum Graeci-Rutheni in Regione Canadensi, 24 maii 1930, AAS 22 (1930) 346-354.*
- Statutes of the Archeparchy of Philadelphia. Freeport 1960.*
- Synodus Provincialis Ruthenorum Habita in Civitate Zamosciae Anno MDCCXX. Sanctissimo Domino Nostro Benedicto PP. XIII dicata. Romae 1838.*